

1 Rezervă

ȘCOALA VREMIII

REVISTA ASOCIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR ARAD

ANUL X.

No. 8-9

SEPT.-NOV.

1939

Biblioteca Municipală
Baia Mare

Redactor: GH. MOȚIU.

S U M A R

Cuvânt către colegii și colegele din orașul și județul Arad.

Pedagogie, Educație, Invățământ

Gh. Moșiu :

Cunoașterea copiilor

Miron Țundre :

Viața lui Guatama Buddha, traducere din «A short history of the world» de H. G. Wells

Iosif Târziu-Iablanța :

Insemnări din carnetul meu de control (continuare)

Ștefan Codreș

Intelectualul cu diplomă și intelectualul spiritual

Literatură

Ion Iluna :

Spre țărni necunoscut

Petre Zoșiu :

Viață de normalist.

Straja Țării

Ion D. Ungureanu :

O mare misiune a Străzii și Bisericii

I. Vârtaci :

Ceremonialul ridicării și coborîrii pavilionului național.

Preot Petru Bogdan :

Lupta cea bună — text Biblic

Dela instituțiile noastre

Spicuri din cuvântarea Dlui Insp. Lazar Igrășan, președintele Asociației Invățătorilor ținută în ședința Comitetului în 12 Octombrie 1939,

Dela asociație

Statutul Asociației generale a Invățătorilor din România — aflate în vigoare dela 5 Septembrie 1938. Ordine și circulări.

Cronica

R. Teodor Florușiu :

Rânduri la moartea lui Gheorghe Mihail Zamfirescu

Modificarea Legii de organizare a Invățământului

I. Moldovan :

Reviste (Gândirea, Societatea de mâine, Hoțarul, Revista Fundațiilor Regale, L'illustration

Ștefan Codreș

Jurnalul Literar și dl profesor Gh. Călinescu

Tabloul cu restanțele la abonamentul Buletinul Școl. jud. Arad

ȘCOALA VREMII

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ
a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de luni: Iulie și August.

ANUL X. Arad, Sept.-Oct. 1939. Nr. 8-9

Cuvânt

către colegii și colegele din orașul și jud. Arad

Noul comitet al Asociației Învățătorilor — secția Arad, — expresie a voinței marelui majorități a învățătorilor din oraș și județ, manifestată cu prilejul ultimei adunări generale, și-a luat în primire rosturile sale.

Aducând mulțumiri recunoscătoare, pe această cale, colegilor și colegelor — pentru încrederea ce ne-a acordat, pornim la muncă, în hotărîrea nestrămutată de a ne face datoria până la capăt.

Recomandăm tuturor să renunțe, în împrejurările grele prin care trecem, la orice porniri vindicative, făcând abstracție de orice interese personale, pentru promovarea șelurilor superioare de breaslă și de Stat.

*Din parte-ne, nu vom avea decât un criteriu de apreciere pentru fiecare: **aportul de muncă și de jertfe materiale, pentru închegarea definitivă a solidarității noastre, pentru consolidarea pozițiilor cucerite și ocuparea altora noi.***

Vom veghea din toate puterile ca instituțiile noastre să funcționeze normal, în împrejurări oricât de vitrege.

Ne vom trudi să rezolvăm cinstit și corect problemele puse de o firească funcționare a Institutului Casei Învățătorilor.

Nu vom pregeta să dăm toată contribuția pentru buna administrare și redactare a revistei noastre și vom avea toată sollicitudinea pentru întreaga gospodărie a Asociației.

Vom face toate eforturile pentru satisfacerea cererilor juste și legale, legate de interesele individuale ale colegilor, militând continuu pentru imperativele de ordin general ale tagmei noastre.

Putem anunța pe colegii pensionari, cari doresc să rămână membri ai Asociației, că vom da o soluționare dreaptă gândului lor.

Dorim o conlucrare armonioasă și rodnică cu autoritățile școlare și nădăjduim că vom avea binevoitorul lor concurs neprecupețit, în toate domeniile noastre de activitate.

Asigurăm Conducerea Centrală de colaborarea noastră leală, însoțită de îndeplinirea tuturor angajamentelor statutare.

Anunțarea proiectelor noi de lucrări, o amânăm pentru circumstanțe exterioare mai promițătoare.

În aceste timpuri cruciale, trimițând colegilor arădani salutul nostru frățesc, însoțit de expresiunea celor mai alese sentimente, îi rugăm să fină sus flamura comandamentelor naționale.

Sănătate!

Comitetul Asociației.

Inspector Școlar Județean Arad.

No. 4302—938.

Arad, la 6 Sept. 1939.

Bine voiți a lua cunoștință la cele ce urmează. Copie: Inspectoratul școlar al Ținutului Timiș No. 18454—939. Domnule Inspector, Avem onoare a vă face cunoscut că, în conformitate cu ordinul Onor. minister al Ed, Naț, Director. Inv. Primar No. 138111—939, întregul corp. didactic al școlilor primare este obligat să dea tot sprijinul pentru reușita ofensivei sanitare.

Directorii de școală la plecarea lor din comună, să lase înlocuitor la direcție.

p. Inspector-General Șef: **Jumanca Pavel**, p. Șeful biroul ss. **T. Stan**.

Inspector școlar: **R. Furdul**.

Subinspector: **S. Bojin**.

CUNOAȘTEREA COPILOR

Omenirea a manifestat întotdeauna două tendințe: una de împăcare cu Dumnezeu, iar alta de stăpânire asupra creației Lui, prin cunoașterea tainelor cari zac într'ansa.

Din punct de vedere general uman însă, în nici una din aceste două tendințe, nu există nimic ego-centric, căci ideea care le domină este numai a binelui, a adevărului.

Adevărul, observat odată de marii văzători, a fost urmărit cu toată râvna, pentru motivul că, fiind ascuns în fundamentul vieții, ignorarea lui înstrăinează de dânsa; scoate din realitatea ei. S'a cerut însă, pentru rămânerea pe urma lui, multă cercetare, care să ducă la cunoaștere. Toate căile, toate urmele făcute în acest scop, au rămas epocale, pentru permanenta lor actualitate și necesitate. Fiecare gând mănât de flacăra unei conștiințe — după grele sușuri spre adevăr — s'a întors presărându-și urmele cu mici firișoare smulse din infinita lui realitate. De aceea, căile acestea vor străluci cât va fi adevărul, căci aurul lui strălucește pe ele. Vor rămâne însă și urmele pe cari s'a așezat — ca un umil cadru — și aceste urme se vor cunoaște întotdeauna ale cui sunt... In pedagogie, de exemplu, în acest domeniu, pe care s'a deschis marele laborator al vieții sufletești, câți nu s'au străduit să găsească adevărul, așternându-se peste veacuri »ca o punte brumată«, ca să fie ajutor la trecerea luminii între popoare?...

Munca lor întreagă a stat în slujba vieții, în slujba adevărului pe care l-au descoperit. Dar prin această ei s'au legat cu eternitatea. Căci și aceste adevăruri încăpute în mintea lor, ca toate adevărurile, sunt »eternitate prinsă 'n cadru«...

Toate științele cer trudă de gândire și cercetare. Dela această regulă nu s'a abătut nici pedagogia. Ea nu e nici gândire pură nici cercetare pură. E de amândouă. S'a născut prin gândire; — azi își pretinde maturitatea prin experiență. Metoda experimentală care îi dă acest caracter, poate în cel mai pronunțat grad, este metoda testelor, aplicată la copii, care formează întregul capital al pedagogiei.

Marele poet Mihail Eminescu, într'o cugetare pe care ne-a lăsat-o, spune:

*»E împărțită omenirea
 In cei ce vor și cei ce știu.
 In cei dintâi trăiește firea,
 Ceilalți, o cumpănesc și-o scriu«.*

Ajutat de geniala putere de intuiție, a făcut această distinsă observație asupra omenirii și a îmbrăcat-o în haina pe care a gătit-o talentul lui poetic, lăsându-ne-o sub forma de cugetare, fiindcă nu și-o baza pe experiență. El nu ni i-a arătat cari sunt »cei ce vor« și cari sunt »cei ce știu«. Pedagogia prin metodele ei vre-a să-i aleagă din marea masă anonimă. Vrea încă mai mult. Vrea să-i știe și pe cei ce vor fi la rândul lor: pe copii.

Pedagogia îi alege prin metoda testelor. Până s'a ajuns la ele, pedagogia a făcut în drumul ei multe cotituri. Intr'un timp s'a crezut că în ceea ce privește dotația mintală, toți sunt dotați în chip simetric. Galton are meritul de a se fi îndoit de acest lucru, iar după aceea Pearson, prin multe experiențe a ajuns să confirme această bănuială. S'a stabilit oarecum și aceea că aproape atâtea inteligențe supra-normale sunt în popor, câte sunt și sub-normale. Normalitatea o formează indivizii des întâlniți în viața de toate zilele; iar firea acelor cari întrec sau rămân de acest nivel, formează calitatea supra sau sub-normalilor. Terman a dovedit că supra-normalii nu sufăr de cazuri patologice, cum susținea Lombroso și școala sa; iar ca urmare, trebuie să se caute o cale prin care să se selecționeze din masa în care zac — în cele mai multe cazuri — fiindcă altcum rămân energii pierdute.

Talentul nu totdeauna și chiar dela început se afirmă dela sine, cum susținea Galton.

Această deosebire de păreri a împins cercetările mai departe, și pe urma lor, Cattell, a putut arăta că în America, două state ale Statelor Unite: Mississippi și Massachusetts, dau în raport cu populația lor un număr deosebit de oameni de știință: — cel de al doilea de vre-o 84 de ori mai mulți. Dar aceasta nu pentru că plasma germinativă ar conține de atâtea ori mai multe aptitudini științifice, ci fiindcă întâmplarea i-a scos la iveală.

Unul dintre semnele cele mai esențiale, prin care se deo-

sebesc unii de alții — și se și aseamănă unii cu alții — este inteligența.

Inteligența este puterea psihică conștientă și variabilă, a omului, de a observa realitatea, de a distinge existențele, de a supune elementele »împrejurări« și a se supune lor la nevoie, — fie ea de orice ordin — începând dela unul și mergând până la imensa lor variație. După William Stern: »inteligența este putința generală a unui individ de a-și adopta gândirea în mod conștient la cerințe nouă; ea este posibilitate generală de adaptare la cerințele nouă ale vieții«. (Liviu Rusu: »Selecția copiilor dotați«, pag. 6).

După Claparède, inteligența este »capacitatea de a deslega prin gândire probleme noi«. (După Liviu Rusu: »Selecția copiilor dotați«, pag. 7). Inteligența este — după pedagogi — unul din sprijinele vieții; căci de inteligență depinde în mare măsură viața individului.

Experiențele și cercetările făcute au arătat că, această putere se poate constata și măsura în ce grad o posedă cineva și astfel să se știe asupra fiecărui individ ce înrăurire, ce educație să se exercite, pentru a-i face viața cât mai folositoare, atât lui cât și societății. Negreșit că numai pe această cale vom ajunge la respectarea individualității, atât de cerută de pedagogia nouă, începând cu jean-jaqueismul.

Ca să cunoaștem inteligența cuiva, trebuie să vedem în ce măsură se poate el adapta la împrejurările nouă. După afirmațiile lui William Stern, (Liviu Rusu: »Selec. copiilor dot.«, pag. 7), inteligența este o dispoziție generală, cu două aspecte: virtualități și însușiri. Virtualitățile se moștenesc prin naștere și numai în contact cu realitatea devin însușiri constante. Insușirile constante se constată când se stabilește inteligența cuiva. Metodele nouă, însă, cercetează și virtualitățile, directivele de dezvoltare. Aceste virtualități nu sunt predestinații, ci numai predispoziții variabile. Și tocmai aci e chemată educația să le desvolte, după ce au fost descoperite.

După ce se vede în ce măsură se poate adapta individul, adică după ce i se cunoaște inteligența, mai trebuie ținut seama și de etatea lui; căci ea arată cu aproximație, nivelul inteligenții.

Inteligența se poate, de fapt, măsura prin anumite probe

date individului; — probe cari constituiesc împrejurările la cari »capacitatea lui se adaptează; adică, inteligența lui le rezolvă. Susținerea aceasta au confirmat-o nesfârșite cercetări. Cel dintâi care s'a ocupat de aceste probe a fost, americanul Cattél. El le-a numit »teste«. Acela, însă, care le-a dezvoltat și le-a perfecționat, a fost Binét, adevăratul părinte al testării inteligenței, cu care a avut fericirea să lucreze și un Român: Nicolae Vaschide.

Binét a observat neajunsul testelor, de aceea el s'a văzut silit să fixeze un criteriu cu care să poată măsura gradul de inteligență. În 1904 fusese însărcinat cu alegerea subnormalilor, pentru a forma cu ei clase speciale. Dar pentru ca să stabilească ce e subnormal, trebuia să știe ce e normal. Ca să poată ajunge la această cunoaștere, el alege câteva probe, pe cari le folosește de măsură. Condiția lor a fixat-o în următoarele caractere: să fie simple, de scurtă durată, să nu se refere numai la cunoștințe. Binét afirmă într'una că testele trebuie să aibă un sens psihologic.

Fiindcă inteligența unui copil este în continuă dezvoltare în raport cu etatea lui, Binét s'a văzut dator să stabilească gradul ei la fiecare etate. Așa a formulat »scara metrică a inteligenței«, pe care, el nu o credea perfectă. Au perfecționat-o alții în urma lui: William Stern și Neuman în Germania, iar în America, Terman.

Cea mai mare înnoire adusă testelor, de către Binét, a fost: examinarea gradului de inteligență în afară de influențele educației, și, stabilirea normei pentru fiecare etate, prin care, el a dat posibilitatea de comparație. Așa s'a putut stabili că, »normal este ceea ce se 'ntâmplă mai des și mai regulat«. (Liviu Rusu: »Selecția copiilor dotați«, pag. 13). Prin diferite măsurări s'a stabilit că dintr'o grupă, cam 50% dau rezultat mult asemănător; 25% peste media aceasta; iar 25% sub ea. Bobertag, a făcut atunci propunerea care a fost acceptată, ca un test atunci să fie socotit potrivit unei etăți, când îl rezolvă 75%:50% e norma, iar 25% peste normă. Norma, însă, nu e punct matematic, ci o scară largă, care coboară aproape de subnormal și se ridică către supranormal.

Dacă de ex. asupra unui copil de cinci ani se fac probe de teste potrivite pentru copiii de șase ani și le rezolvă,

atunci el e înaintat. Făcându-se probă asupra unui alt copil de zece ani, de pildă, cu teste potrivite celui de 11 ani și le rezolvă, și acesta e înaintat. Binét însă ar fi socotit că fiecare e înaintat ca inteligență cu un an, fiindcă nu avea indicații precise asupra abaterii dela o etate. Un an însă, înaintare la etatea inteligenții, pentru etatea cronologică de cinci ani, însemnează că acea inteligență când va avea etatea cronologică de 11 ani, va fi înaintat cu 2 sau 3 ani. Deci cel cu etatea cronologică de 5 ani și etatea inteligenții șase ani, e mai inteligent decât cel cu etatea cronologică de 10 ani și etatea inteligenții de 11 ani. Diferența între etatea cronologică și etatea inteligenții a stabilit-o William Stern, dând formula: Coeficientul inteligenții se capătă împărțind etatea inteligenții cu etatea cronologică. Dacă este coeficientul 1, (unul) copilul e normal, căci etățile corespund; dacă e peste unul, — supra-normal; iar dacă e sub unul, — subnormal.

Terman, pentru a obține rezultatul imediat asupra stării celui măsurat, a pus coeficientul inteligenții în legătură cu scara metrică. (Scara metrică: în cartea lui Alfred Binét: *Idei noi despre copii*, pag. 103).

Testele se pot folosi pentru grup și pentru individ. Cele din urmă au avantajul că, copiii pot fi mai bine observați în decursul măsurării lor, dar și desavantajul că își pot pierde cumpătul, văzându-se singuri. Testele de grup, aplicate, fac ca observația să fie mai grea; în schimb, însă, rămâne mai aproape de realitate, că nu-și pierde cumpătul. Apoi el se poate aplica mai multora de-odată, ușurând lucrul.

Un exemplu de examinare, se găsește în *Pedologia dlui Dumitru Theodosiu*, pag. 114).

După Binét, inteligența este sinteza următoarelor funcțiuni: 1. pricepere; 2. invenție; 3. cenzură; 4. direcție. Ca să cunoști inteligența cuiva, trebuiesc măsurate toate aceste patru funcțiuni.

1. Înțelegerea se examinează prin lăsarea să compare două obiecte, să arate lipsurile unei figuri, să motiveze o acțiune.

2. Invenția, prin adausul necesar, pus de elev la ceea i se dă. Ex.: formarea unei fraze cu trei cuvinte date.

3. Cenzura, prin lăsarea să găsească singur absurditatea. Ex.: s'a găsit corpul unui om tăiat în 18 bucăți. Se crede că el singur s'a omorât.

4. Direcția se constată prin exerciții cari cer concentrare. Ex. Să execute unul după altul, trei ordine primite deodată. (Să se vadă testele din cartea dlui Rusu: »Selecția copiilor dotați«, pag. 56—193 și testele etalonate în cartea: »Inteligența copilului«, vol. II pag. 161—206, publicate de dnii prof. Ghidionescu VI. și Comicescu).

Odată apucată pe acest drum al cunoașterii copilului, pedagogia și-a luat cinstea, între celelalte științe, de a alege pe cei vrednici, pentru a-i duce către cunoașterea adevărului. Și prin aceasta, a făcut și din cei mai umili slujitori ai ei, oameni ai cercetării, iar din salele de învățământ, totodată și mici laboratoare de experiență, cu ușoare mijloace. Școala, deci, va face și alegerea și pregătirea fiecăruia pentru locul său în societate.

O teamă, totuși, stăruie să rămână în unii, că alegerea aceasta va avea și victime. Ea e sprijinită pe exemple.

Este adevărat că despre unii copii, învățătorii și profesorii lor, în tot timpul cât i-au avut în grijă, au avut părerea că nu vor fi de niciun folos la lucrul pentru care se pregătesc. În urmă s'au dovedit ce pot. Și au putut mult... Wundt, de pildă, era socotit ca foarte slab element și aproape să fie dat afară din școală, pentru lipsa de aptitudini intelectuale. Dar, dacă era eliminat, cine știe cu cât mai târziu s'ar fi pus bazele pedagogiei experimentale! Cine l-ar fi înlocuit și când, pe acest elev, menținut în școală numai pentru că era copilul unui inspector al învățământului?

Ce destin frumos a lucrat, pedagogiei, această protecție! Toate școlile ar trebui s'o pomenească!

Astăzi școala românească a învățat din exemplul celorlalte școli, din Apus, să caute a-și cunoaște elevii. Această căutare e la începutul ei, dar cred că nu va mai fi uitată niciodată. Trebuie să-i ajutăm în acest lucru. Dar mai presus de toate să-i ajutăm pe elevi să se cunoască ei înșiși, ca să știe cui aparțin. Căci această cunoaștere le va lumina conștiința și le va întări convingerea în puterea și necesitatea vieții lor și a neamului. Vor ști să rostească atunci, fiecare, cu înțelegere și convingere, cuvintele marelui Gheorghe Coșbuc: »Sunt suflet în sufletul neamului meu«...

Gh. Moțiu

VIATA LVI GUATAMA BUDDHA

traducere din „A short history of the world”
de H. G. Wells.

de *Miron Tundre*

Prin secolul VI a. Chr., a trăit un mare dascăl care vine să revoluționeze aproape gândirea și simțirea omenească a Asiei întregi. Acesta a fost Guatama Buddha, care își lua învățăceii din Benares în India, cam pe vremea când Isoiis profetea printre Evrei în Babilon și Heraclit era îndreptat spre cercetările sale asupra naturii lucrurilor în Ephes. Toți acești oameni trăiră în acelaș timp, în secolul VI a. Chr., fără să știe unul de altul.

Acest secol al șaselea a fost în adevăr cel mai de-seamă din toată istoria. Peste tot, mintea oamenilor desfășură o nouă îndrăzneală. Peste tot s'au deșteptat de sub tradițiile regalității și ale preoților și de sub jertfele de sânge, întrebându-se despre chestiuni cu mult mai profunde. Este ca și cum rasa omenească ar fi atins o epocă de adolescență, după o copilărie de 20.000 de ani.

Istoria veche a Indiei este foarte întunecată. De aiurea, probabil în jurul lui 2000 a. Chr., un popor arian a coborât dinspre Nord-Vest în India, fie printr'o singură, fie printr'o serie de năvăliri și au reușit să-și întindă limba și obiceiurile peste mare parte din India de Nord. Varietatea particulară a limbii lor ariene era sanscrita. Acolo găsiră un popor brunet, cu o civilizație puțin înaintată și inferior ca putere și voință și ocupară ținutul între Ind și Gange. Dar se pare că nu s'au amestecat cu înaintașii lor așa de liber ca Grecii și Perșii au rămas izolați. Când trecutul Indiei a început să fie vizibil istoricului, Societatea era stratificată în mai multe caste, cu un număr schimbător de subampărțiri, care nu trăiau împreună. Și în decursul istoriei, această stratificație în caste continuă. Acest lucru face poporul indian uneori diferit de forma simplă a societății Europeanilor sau Mongolilor. Este o adevărată comunitate de comunități.

Siddhatta Guatama era fiul unei familii nobile, care domnea asupra unui mic district pe povârnișul Himalaei. El fusese

căsătorit la 19 ani cu a verișoară frumoasă. Vâna, se juca și călărea în lumea sa fericită de grădini, păduri și pământuri irigate. Și în mijlocul lor așa era viața lui, când o mare nemulțumire puse stăpânire pe el. Era nemulțumirea unui creier delicat, care-și căuta întrebuintărea. El găsi că existență, pe care o ducea, nu era realitatea vieții, ei o sărbătoare, o sărbătoare care trebuia să țină prea mult.

Simțul boalei și al mortalității, nesiguranța și nesatisfacerea tuturor bucuriilor s'au coborât asupra minții lui Guatama. Pe când trăia în felul acesta, el întâlnește unul din acei asceți, care existau în mare număr în India. Acești oameni trăiau după reguli aspre, petrecând mult timp în meditații și discuții religioase. Acolo presupunea el să fi găsit o realitate mai adâncă în viață, și o dorință pasionată de cunoaștere puse stăpânire pe Guatama.

Incepu să mediteze asupra acestui subiect, spune povestea, când ajunse la el știrea, că soția sa născuse un băiat. »O altă legătură de tăiat«, spune Guatama.

Se întoarse în satul său, în mijlocul bucuriei tovarășilor săi de mai înainte. Era tocmai o mare serbare cu dansuri, pentru a sărbători nașterea acestei noi legături, iar noaptea Guatama căzu într'o mare agonie de spirit: »ca și un om care știe că-i este casa în flăcări«. Hotărî să-și părăsească de acum înainte viața fericită și fără niciun scop.

Se duse încet-încet în pragul camerei soției sale și o privi la lumina unei mici lămpi cu ulei, dormind dulce, surâzând între flori, cu copilul lui în brațe. Il apucă o mare dorință de a ridica copilul într'o primă și ultimă îmbrățișare, înainte de a pleca; dar teama de a nu-și trezi soția l-a împiedecat și în fine se întoarse și ieși în strălucitoarea lumină a lunii indiene și, încălecând pe calul său, porni în lume.

Foarte departe călări el în noaptea aceea, iar dimineața se opri afară de țara și de elanul său și descălecă pe marginea unui râu nisipos; acolo-și tăie cu sabia hainele-i înflorite, desbracă toate podoabele și le trimise împreună cu calul său acasă. Mergând pe jos acum, întâlnește un om în zdrențe și schimbă vestmintele cu dânsul și astfel despuindu-se de orice încurcătură lumească el fu liber să-și urmeze cercetările asupra cunoașterii. Iși luă calea spre Sud spre un loc de întâlnire a

a eremiților și a învățătorilor într'un pinten muntos al munților Vindhya. Acolo trăia un număr de înțelepți, într'o serie de peșteri, mergând în oraș pentru trebuințele lor simple și împărțind prin viu grai, așa cum ajunseră la ele. Guatama începuse să înțeleagă întreaga metafizică a acestora. Dar inteligența lui pătrunzătoare nu era mulțumită cu soluția oferită de ei.

Spiritul indian era totdeauna dispus să creadă că puterea și cunoștința pot fi câștigate printr'un ascetism extrem, prin foame, nedormire și autochinuire și această idee a cuprins și pe Guatama. Se refugie, împreună cu alți cinci tovarăși învățaței, în junglă și aici se dădu unei penitențe grozave. Foamea lui se întindea »ca sunetul unui clopot imens sub bolta cerului». Dar nu l-a ajuns simțământul trudei. Într'o zi mergea în sus și 'n jos, gândindu-se la starea lui slăbită. Dintr'odată căzu leșinat. Când se trezi, nelămurirea acestei căi aproape magice spre cunoaștere îi era lămurită.

El înspăimântă pe tovarășii săi, cerând mâncare de rând și refuzând să continue cu sinuciderea. Constată că orice adevăr vrea omul să găsească, îl găsește cu o minte nutrită și un corp sănătos. O astfel de concepție era cu totul străină de ideile țării și timpului său. Învățaței săi îl părăsiră și se duseră triști la Benares. Guatama plecă singur.

Când spiritul se luptă cu o problemă mare și grea, înaintează pas cu pas, dar cu puține realizări, până când dintr'odată, prin efectul unei iluminări brusce, realizează victoria. Așa i se întâmplă și lui Guatama. Se așezase sub un copac mare pe marginea unui râu, pentru a mânca; când îi apărură simțul unei vederi deslușite. Rămase toată ziua și toată noaptea într'o conștientare adâncă și apoi plecă să împărtășească lumii vederile sale.

Se duse în Benares și-și chemă înapoi învățaței, ademenindu-i spre noua sa învățătură. În parcul public regal din Benares, își clădi o colibă și înființă un fel de școală pentru oricine venea în căutarea adevărului.

Punctul de plecare al învățaturii sale era propria sa întrebare ca un om bogat: »Dece nu sunt eu pe deplin fericit?» Era o întrebare introspectivă, o întrebare foarte diferită în calitate de liberă și exteriorizată uitare de sine a curiozității cu

care atacau Thales și Heraclit problema universului sau de tot așa de uitătoarele de sine percepte de obligație morală, pe care o impuseră spiritului evreu proorociei săi culminanți. Dascălul indian nu s'a uitat pe sine, el se concentrează în sine și caută să se recunoască. Toate suferințele, cugetă el, sunt datorite diferitelor dorințe ale individului. Fiecare om își are propriile sale dorințe, viața sa este tulburată și sfârșitul său trist. Există trei forme principale pe care le dă dorința de a trăi și toate sunt rele. Prima este dorința de satisfacerea poftelor, lăcomia și toate formele sensualității, a doua este dorința pentru o nemurire personală și egoistă, a treia dorința de un succes personal, universal, sgârcenia și celelalte. Toate aceste forme ale dorinței trebuiesc supuse pentru a te scăpa de mizeriile și tristețile vieții. Când acestea sunt supuse, când singur dorești pentru altul, pacea sufletului, Nirvana, cel mai înalt bun, este atins.

Aceasta era esența învățaturii sale, o învățătură foarte subtilă și metafizică desigur, nicidecum așa de ușur de priceput ca și poruncile formale grecești de a vedea și a cunoaște fără frică și direct și poruncile evreești de a se teme de Dumnezeu și a-i îndeplini poruncile. Era o învățătură mult mai departe de a fi înțeleasă chiar de învățăcelii lui Guatama și nu e de mirare că îndatăce influența sa personală fu îndepărtată, deveni coruptă și alterată. S'a împrăștiat credința în India, în acel timp și mai târziu, că adevărul a venit pe lume și s'a încarnat în anumite persoane alese cunoscute sub numele de Buddha. Învățăcelii lui Guatama declarară că el era un Buddha, ultimul dintre Buddha, totuși nu este sigur dacă nu chiar el să fi primit vreodată acest titlu. Înainte de a fi fost mort deabinelea, o serie de legende au început să circule asupra lui. Spiritul omenesc a preferat totdeauna o istorie minunată unui efort moral și Guatama Buddha începu să devină minunat.

Totuși a rămas un folos în lume. Dacă Nirvana era înaltă și sublimă pentru multe din imaginațiile omenesci, dacă impulsul de a crea mituri a fost mai tare pentru faptele simple din viața lui Guatama, a adus la multe dintre intențiile cu cari pornise Guatama cele opt drumuri ale sale: Calea aeriană sau nobilă în viață. Intre acestea era insistența asupra integrității minții, unei norme de viață austeră și onestă. Era o însuflețire a conștiinței și un apel spre un sfârșit generos și altruist.

tradusă de **Miron Țundre** din limba engleză.

INSEMĂNĂRI DIN CARNETUL MEU DE CONTROL

de **Iosif Târziu** — **Iablanifa.**

(Continuare)

Gurahonț. La aceasta școală funcționează 3 puteri didactice. Dintre toate centrele rurale, Gurahonțul este unicul în județul Arad, unde intelectualii Români trăiesc în cea mai bună armonie. Aici funcționează fostul meu înaintaș în control: Petre Ugliș, învățător din vechea generație. N'am avut fericirea să-l văd la catedră, pentru că pe baza muncii sale a fost ales deputat, servind pe cei nevoiași cu toată dragostea. Imi țin de datorie să amintesc că, mulțumită D-Sale, toate școlile din Plasa Hălmagiu au fost inzestrate cu materialul didactic necesar și biblioteci, fără a încasa vreun ban pentru transport. Observ, deasemenea că a adus material didactic și pentru mai multe școli din cealaltă plasă, incredințată mie: plasa Radna. Ce înseamnă acest lucru, o știu numai noi, ceice am adus material didactic dela Casa Școlilor. Mușumindu-i din tot sufletul pentru dragostea manifestată față de școlile din plasele mele, îi doresc sănătate, iar exemplul D-Sale să fie imitat de generațiunile viitoare, cari ne vor urma în învățământ.

Tot la această școală funcționează și »nestorul« învățătorilor veselul coleg Savu Dorca. Nu este învățător în jur, pe care să nu-l fi ajutat la nevoi. Cruțând din modestul său salariu, și-a adunat bani albi pentru zile negre, pe cari îi puneă totdeauna cu drag la dispoziția colegilor, astfel, încât mulțumită D-sale, învățătorii din jur nu duceau lipsa zilei de mâine. Cu un cuvânt el era bancherul învățătorilor, care da împrumuturi fără dobândă, având singura mângâiere că a făcut bine. ...Și ironia sortii, banca D-sale și-a extins activitatea și asupra țăranilor, cari pentru bunătaatea lui, i-au introdus împrumuturile în conversiune, unde a pierdut sume considerabile. Desigur, de multe ori îi vin în minte cuvintele Domnului: Poporul meu ce am făcut vouă și cu ce m'ați răsplătit? Dar are bucuria că, dintre elevii săi, unul a ajuns Episcop: modestul și jertfitorul Episcop Dr. Andrei Magieru. Dl Savu Dorca a servit școala

timp de 45 ani cu zel și devotament, fiind unul dintre cei mai destoinici conducători de cor de pe acele meleaguri. Lui i se datorește dragostea țaranului din acel jur, pentru cor. Insuși fiind cântăreț, a luat sarcina de a conduce un cor de țărani, care numai cinste îi aduce. Care i-a fost răsplata pentru munca depusă? A plecat din învățământ fără a fi sărbătorit, fără a fi decorat și fără a primi cel puțin o adresă de mulțumire din partea superiorilor săi, ori măcar să fie ales membru de onoare al învățământului. Biserica nu la dat uitării, ci, l-a ales și îl va mai alege încă mult timp, membru al Consiliului Eparhial, ca unul care poate zice cu drept cuvânt: Doamne iubit-am podoaba casei Tale. El este prototipul dascălului generației vechi: modest, ordonat, manierat și, mai presus de toate, om cinstit și cu mult bun simț. Din parte-mi, îi exprim mulțumiri, iar colegilor mai tineri, îl recomand ca un exemplu vrednic de imitat în toate privințele.

Tot aici servește și D-șoara învățătoare Eugenia Cotârlêț, o învățătoare cu multă seriozitate, și bine pregătită pentru apostolat.

Am zis mai sus, că în Gurahonț, intelectualii români trăiesc în bună armonie, nu ca în alte centre, unde, cum spune un dicton bănățean: Stau doi intelectuali la trei mese. Voi aminti pe scurt despre persoanele cari contribuie la această armonie, și aduc aportul lor, bunului mers al școlii.

Intelectualii din Gurahonț zilnic se întrunesc la ora 5 la Casina Română. E cea mai modest aranjată din câte am văzut în viața mea. Oare să nu se afile în acest județ un mecenate care să o înzestreze cu cele necesare?

Președintele ei este Prea Cucernicul Părinte Protopresbiter al tractului, Cornel Lazăr, omul păcii și al buneii înțelegeri. Cum l-am cunoscut? După ce am parcurs după un timp ploios drumul dela Leasa la Vârfurile, intru în școală, unde l-am aflat abea ajuns dela Măgulicea, venind ca și mine, pe jos, plin de noroi, cu reverenda ridicată până la brâu; — căci exercițiul funcțiunii sale, când prescris este a te prezenta în reverendă. Ce înseamnă a veni pe jos peste deal dela Măgulicea la Vârfurile și dela Leasa la Vârfurile, o știm numai noi, cari am făcut aceste drumuri. Așa își îndeplinește misiunea sa și în astfel de împrejurări, Protopopul bisericii dominante.

Ce zic la aceasta cei în necunoștință de cauză, mai îndrăznesc a cărti contra bisericii și a slujitorilor ei?

În decurs de 6 ani am avut nenumărate anchete de făcut și mulțumită Prea Cucerniciei Sale și a preoților de sub ordine, toate anchetele s'au terminat, spre mulțumirea mea și a părților certate, cu o împăcare durabilă. În tot acest răstimp n'am auzit un cuvânt jignitor la adresa corpului didactic și orice informație ceream despre vreun învățător, erau totdeauna favorabile atât învățătorului cât și bunului mers al învățământului. Aceasta m'a făcut să am o nemărginită dragoste față de Prea Cucernicia Sa, și tactul P. C. S. îl face iubit și apreciat de colegii mei. În protopopiatul Gurahonț, toți învățătorii trăiesc în bună armonie cu preoții satelor. Unde se mai află un caz similar?

Un alt sprijitor al tagmei noastre este medicul Dr. Teodor Băbuța, fost prefect sub guvernarea Goga. Ca fost deputat a intervenit ca în satul său natal, Săturău, să se zidească o școală monumentală pentru cei 25 elevi. Comuna e mică, deci și numărul elevilor redus. În anul școlar 1936—37, din cauza nașterilor reduse, n'am avut clasa I-a. E dureros, dar așa e. Plecarea prea timpurie din fruntea județului a fost o mare pierdere pentru acel ținut. Faptul că pe toți învățătorii cari se îmbolnăvesc din cauza serviciului prea greu, îi tratează în mod gratuit, îi servește spre cinste, iar nouă spre exemplu.

Advocatul dascălilor de acolo este bunul român Dr. Oarcea. Clienții lui ne spun că nu poate fi om bogat. Servește tagma și școala noastră gratuit; — unica sa avere este stima și recunoștința noastră.

Mai este șeful gării moldoveanul Popescu; căruia țin să-i mulțumesc pentru ajutorul dat, atunci când aveam de trimis ordine școalelor din jur. D-sa totdeauna mi-a pus la dispoziție tot personalul C.F.R. de sub ordine.

Mai susamintiții sunt conducătorii Casinei. Zilnic îi aflii la ora amintită în Casină; iar în jurul lor, învățătorii și preoții din jur, nu petrecând timpul în beții și jocuri de cărți, hazarde, ci discuții din cari învățătorii mei numai câștigă și plecau mulțumiți sufiește în satele lor. Este aici o coeziune între toți intelectualii și această coeziune se resfrânge și asupra sătenilor, cari în aceste locuri sunt mai cu bun simț, mai or-

donăți și foarte înțelegători. Tot aici amintesc pe avocatul Dr. Schiller, care deși nu face parte din neamul nostru, s'a identificat întru toate cu aspirațiile neamului nostru, încă în timpurile din trecut.

Mă despart foarte cu greu în scrisul meu, de Gurahonț. În suflet voi păstra acea dragoste cu care am fost învrednicit de toți oamenii de pe acolo și de câte ori întâmplarea mă face să mă întâlnesc cu câte un țaran ori intelectual de pe acolo, aici la Arad, mă gândesc totdeauna cu drag la timpul petrecut între ei; oameni făcuți după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

După ce mă refăcui în Gurahonț, în urma decepțiilor vute la Arad, iau trenul și mă îndrept spre Halmagiul istoric.

Ajung în comuna Bănești unde servește tânărul meu coleg Adrian Popoviciu: element lipsit de viții și totdeauna preocupat de soarta sătenilor săi. Cu minimala sumă de 50.000 lei a zidit o sală de învățământ al cărei antreu este zidit în frumosul nostru stil românesc. Mă gândesc de ce nu zidim noi școlile noastre în acest stil, dând clădirilor un aspect mai atrăgător și mai aproape de sufletul nostru; de ce ne împodobim satele cu edificii ce n'au nimic comun cu sufletul și cu felul nostru de a fi? De ce trebuie să vină bietul dascăl, ca cel dela Bănești, și el s'arate ce trebuie de făcut? Zidirea acestei sale i-a adus multe năcazuri tânărului meu coleg, — nu numai din partea sătenilor neînțelegători, ci mai ales din partea acelor cari nu voiau să îi pună la dispoziție locul solicitat, și a oamenilor cari aveau misiunea a da tot concursul școlii noastre. Mă bucur că n'a desnădăjduit, ci tenacitatea caracteristică Moșului, l-a ajutat de a terminat lucrarea cu mult succes.

De aici plec pe valea Cristeștiului și ajung la școala primară din Cristești, unde servește colegul meu Petru Oneț. Puține școli din județul nostru sunt așezate în loc atât de minunat ales. Școala este zidită pe coastă unui deal în mijlocul unei păduri de salcâm, având un fel de balcon, de unde ai ocazia să vezi până la mari depărtări, frumusețile naturii. Locul școlii a fost ales de regretatul fost prefect Georgescu, om al cinstei și al muncii desinteresate. Învățătorul de aici cu titlul definitiv, cu un salariu de 3000 Lei și cu puțin pământ grefat cu o datorie de 150.000 Lei, susține o familie de 8

membri, dintre cari 6 copii. Dintre băieți 3 sunt la școale secundare. Nu știu cum face acest om, dar pe lângă toate greutățile sale este totdeauna bine dispus. Unde mai pui că nu este autor pe care el să nu-l fi citit. În luna Februarie, data inspecției, pe un ger cumplit, numai fiul învățătorului era în clasă, desculț. Notez că nu locuiește la școală, ci la o distanță de $\frac{1}{2}$ Km. Nu vreau să spun că nu avea ghete, fiind sărac; nu vreau să spun că și-le cruța, ci aceasta o las la judecata cetitorilor. Dar Tatăl din ceriuri cel ce îngrijește de hrana păsărilor ceriului, »cari nu ară și nici nu seamănă« s'a îngrijit de acest copil desculț iarna, de e frumos, roșu ca un bujor și sănătos. Iată puterea Tatălui.

Am intervenit la Onor Comitet școlar pentru un ajutor, și în acest loc țin să mulțumesc din tot sufletul meu D-lui Avram, conducătorul acestui serviciu, care a binevoit a da ascultare rugării mele, și totdeauna a aflat parale ca să ajute pe acest mucenic, din Bugetul redus al Comitetului.

Nu pot să nu amintesc că într'una din ședințele comitetului, când a fost pusă la ordinea zilei cererea de ajutor al colegului Oneț, un coleg membru în comitet, nu din plasa mea dar de pe acele meleaguri, a propus să nu se voteze ajutorul solicitat, deoarece colegul Oneț este avut, având pământ destul. Vedeți iubiți cetitori, ce înseamnă reavoința, sau necunoștința de cauză? Eu mă bucur că am fost ascultat de mării mei, și ajutorul solicitat se votează an de an spre mulțumirea mea și spre lauda celor ce îl votează.

După părerea mea, în județul Arad, greutăți insuportabile și necuprinse în mintea noastră, au doi colegi: Petru Oneț din Cristești, cu 6 copii de școală, și colegul Mizeș din Hălmagiu, cu 6 fete mari, (dintre cari 2 onorabil măritate și foarte bine crescute). Cred că nu greșesc când și pe viitor voi solicita desinteresat ajutor dela toate instituțiile noastre dascălești pe seama lor.

Am speranță că în cadrul ritmului nou preconizat de mării țării noastre, va pieri din sufletul nostru invidia și reavoința, două însușiri străine de sufletul nostru și necunoscute nouă înainte de război. Să ne refacem sufletește, să avem încredere în vitalitatea neamului și viitorul țării, ca nu cumva trăind în ură unii cu alții, să se adeverească cuvintele sfintei Scripturi: »Pieirea ta prin tine Izraile«.

INTELECTUALUL CU DIPLOMĂ ȘI INTELECTUALUL SPIRITUAL

Discuția ce așterne în coloanele acestei reviste, este o preocupare a cărei fericită deslegare ne interesează în măsură egală pe toți câți credem că o știm cât și pe cei mai puțin lămuriiți.

În vorbirea cotidiană »intelectualul« este posesorul unei diplome-fie numai de patru clase primare, și în același timp ocupantul unei funcții în birou, oricât de neînsemnată.

Este o definiție care nu cuprinde nimic din seriozitatea omului ce raționează, disecând lucrurile și așezându-le pe fiecare la locul cuvenit. Atât de mult este uzată în convorbirea curentă, încât niciodată nu întăziem a o spune, când vorbim de noi sau aproapele nostru.

Transpus pe un plan de superioară gândire spirituală, intelectualul cu diplomă și funcție capătă un nou sens, depinzător de o esențială condiție:

»Cultivarea zilnică«.

Să considerăm că ești hărăzitul stăpân al mai multor diplome de doctorat. Societatea te privește drept intelectual — fiind cu diplomă și slujbă.

Din momentul în care trebuința sufletească nu te mână spre noi cercetări spre noi câștiguri de cunoștințe, ești exclus din sfera intelectualului de »factură«. Rămâi doar un simplu posesor de cunoștințe, cari îți dau dreptul de a-ți exercita meseria.

Când pronunți pentru cineva cuvântul de »intelectual«, trebuie să ai în vedere comportarea lui permanentă față de tot ce este cultură și civilizație. Să te identifice cu trebuințele lui zilnice, din care, trebuința de a ceti ce este frumos și util, să nu lipsească.

Este ridicol acela ce hotărăște să cetească azi, fiindcă n'a cetit ieri, sau a pierdut noaptea hoinărind, menținându-se în felul acesta în rândul intelectualilor. Greșește enorm! Felul acesta de comportare față de cartea scrisă, nu este altceva decât o »forțare« fără rezistență și fără rezultat.

Intelectualul spiritual nu se forțează. El simte nevoia de

a ceti. Nu cetește azi pentrucă n'a cetit ieri. Cum ne îngrijim să mâncăm de mai multe ori pe zi pentru confortarea fizică, așa se îngrijește el pentru suflet, consumând drept hrană, slovele, care-l inobilează, îl ridică spiritualicește.

Intelectualul superior este mereu preocupat de frumos, îl caută, îl surprinde, trecându-l numaidecât prin și pentru suflet. Stăpânul de diplome și fără asemenea dorinți, nici când își impune prin puterea voinței să facă lectură, nu isbutește să semnaleze frumosul necum să și l însușească. Ii lipsește fără îndoială puterea de evaluare, pe care o stăpânești numai datorită unei lecturi continuu și în nici un caz lipsită de atenție.

În concluzie, intelectualul cu diplomă și fără grija de suflet, rămâne un simplu exercitant de funcțiuni; cel care în afară de această misiune, mai are drept imperativ al vieții, cultivarea zilnică a sufletului, este intelectualul integral, intelectualul cel adevărat.

Aceștia sunt valorile reale ale unei națiuni.

Ștefan Codreș

Inspectoratul Școlar de Județ.

No. 6094—1939

Arad, 20 Oct, 1939

Avem onoare a Vă ruga să binevoiți a publica în primul număr al revistei Dv. următoarele: Copie: Ministerul Educației Naționale Direcțiunea Inv. Primar. No. 185064—1939, Catre Inspectoratul școlar al Ținutului și Inspectoratele școlare Județene. Avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că Ministerul a hotărât următoarele, în legătură cu ziua de Sâmbătă, destinată Străjeriei. Directorii tuturor școlilor vor pune în vedere elevilor și învățătorilor, că ziua de Sâmbătă este destinată Străjeriei. Absențele elevelor în această zi, se vor nota ca în toate celelalte zile și vor avea aceleași consecințe pentru aprecierea frecvenței. Acelaș lucru pentru învățătorii care sunt și comandanți la Straja Țării, vor semna în registrul de prezență, iar directorul școlii va controla prezența la serviciul obligator în această zi, a Comandanților învățători, trecând în lista de absență pe cei cari lipsesc și raportând imediat Inspectoratului școlar județean. Deasemenea Directorii sunt obligați, împreună cu toți ceilalți învățători, să dea concursul activității inițiată de străjerie, în ziua de Sâmbătă. Binevoiți a comunica celor în drept. — Pt. Ministru ss. *Stanciu Stoian*. Pt. Director General ss. Indescifrabil.

Inspector Școlar Jud. *R. Furdui*. Subinsp. Școlar Jud. *S. Bojin*

Literatură*Spre țărnm necunoscut*

*Viața mea-i un codru 'ntunecat,
Cu vĂgăuni adânci, de ne'nfeles...
Din noaptea ei, când mă avânt să ies,
Mă prăbușesc, de soartă săgetat.*

*Pe-aripi de gând mereu m'am ridicat
Cum azi pe scări de visuri mă ridic;
Cu sabia nĂdejdii să despici
CĂrări spre cer cu soare luminat.*

*Caut în slăvi, spre alt liman,
O clipă de odihnă să gășesc —
Un biet popas — să nu mai rĂtĂcesc,
Pe-ún drum de zgură, umilit, sărman.*

*Nu l-am gășit. Nu mi s'a arĂtat
Decât în vis; o clipă l-am zĂrit.
Lumina lui vederea mi-a orbit;
Seninu-i larg adânc m'a turburat...*

*De-atunci pe urma-i albă mă avânt,
Infrunt furtuni și trĂsnete și ploi...
Am fost izbit în față cu noroi
Și aplecat, dar niciodată frânt.*

*Din desnĂdejdi mi-am fĂurit toiag,
Din tortul vremii straiie mi-am țesut...
Purtat de vânt spre țărnm necunoscut,
Imi duc povara gândului pribeag.*

ION ILUNA

VIATĂ DE NORMALIST

de PETRE ZOȚIU

Dintre evenimentele cari au constituit viața mea pe timpul când ședeam destul de impacient pe băncile prăfoase ale școlii, cele mai importante și cari mi-au lăsat brazde mai adânci în suflet, le am din anul al 16 a fericitei mele existențe pe globul acesta de imală.

Aceste evenimente despre cari știu sigur că istoria până acum nu a lăsat cunoștință sunt următoarele:

1. Pe vremea aceia au început să-mi crească mustașele.
2. Atunci am fost mai sărac din tot timpul cât m'am chinuit cu învățătura.
3. Atunci am patinat prima și ultima oară în viață.

La descoperirea că-mi cresc mustașele mi-s'a umplut inima de bucurie. Eram nespus de fericit, când cugetam că de acum înainte voi avea și eu mustașe, decorul acesta bărbătesc, care te face atât de prețuit înaintea Evelor, față de cari simțeam o deosebită atragere și simpatie. Deacum înainte — îmi spuseseam — nu-mi va spune nime »băiete« ori »copile«, nici nu se vor uita la mine așa peste umăr ca până acum; ci am să devin bărbat, om greu în cumpănă și respectat.

Și apoi cum am să gâdăl pe obraz pe porumbițele acele de fetițe, cu cari aveam obiceiul să mă joc de-a sărutatele, când nu mă vedeau iubitele lor măicuțe — viitoarele soacre.

Nu era zi lăsată de Dumnezeu, să nu mă uit în oglindă la drăguțele mele de mustecioare de cel puțin 50 de ori. Le priveam când din față când din profil, le netezeam, le ridicam cu vârful cătră regiunea nordică a obrazului, le prindeam la olaltă, le răsuceam, le resfiram iarăși, apoi dădeam cu peria de haine peste ele, dar cu atențiune și cu multă băgare de seamă să nu se întâmple vre-o nenorocire să cadă vre-unul din firele aceste atât de prețuite. Când le știam bine aranjate îmi luam o poziție gravă, impunătoare, serioasă și demnă de bărbat. Eram cu atențiune să nu-mi mișc buzele și să nu rād ca nu cumva să sufere fața și decorul din punct de vedere estetic.

Pe stradă când treceam pe lângă bărbați, mă înălțam,

întindeam din grumaz, scoteam peptul, mă umflam în pene ca un păun și făceam tot posibilul să fiu observat și să fie observate și drăgălașele mele de mustețe.

Toate erau bine, dar una nu-mi cam venea la socoteală și anume: perișorii aceștia cărora le dădusem numele de mustețe — cu cea mai mare bunăvoință, — abea atingeau numărul de 25—30 de firișoare, subțirele, plapânde și anemice. Oricât le vedeam de frumoase și oricât mă bucuram de ele, totuși îmi păreau prea puține pentru a satisface pretențiunea ce mi-o formasem față de această podoabă barbătească.

În bucuria ce o simțeam din cauza ivirii acestei epoce de tranziție din etatea de copilărie în starea de bărbăție, se mai amesteca puțină umbră. Această umbră care întuneca o parte din soarele fericirii mele, provenea din lipsa totală a materiei cunoscută sub numele de monedă sau numerar. Soarta avându-mă tare 'n drag — temându-mi sănătatea — m'a ferit de a veni în atingere cu aceste obiecte, răspânditoare de microbi și morburii.

Ca să mai împart și să mai ușurez sărăcia și lipsa, care pe semne se legase cu mine frate de cruce, m'am întovărășit cu trei colegi, tineri de mari speranțe și egali cu mine în ambiția de a învăța cât mai puțin posibil.

Având unul dintre noi o violină, fiindcă ne puteam lipsi de ea, am pus-o amanet; astfel ne-am făcut rost de niște parale cu care apoi am închiriat o cameră la o femeie venită în lume cam cu vre-o 20 de ani înaintea revoluției din 1848. După ce achitarăm chiria, pe o lună și promițând solemn stăpânei că vom solvi-o și pe cea din luna viitoare, am luat în proprietate camera, noul nostru domiciliu. Nu pot spune despre locuința aceasta că a fost prea confortabilă, nici lux prea mult nu se găsea în ea, dar pentru starea noastră financiară era foarte potrivită.

Pe lângă un perete, care așa cred că a fost cândva și văruit, au fost înșirate două paturi, cari — dacă ar fi dreptate 'n lume — de mult erau așezate în careva muzeu, ca anti-chități rămase depe timpul strămoșului nostru Noe. În apropierea acestora, la distanța de jumătate de paș, era înproptită de perete o masă, pe care nu cred să fi ajuns niciodată — de când a fost așezată pe patru picioare — friptură de

purcel. Intre mobile se mai număra încă : un scaun, o sobă rotundă de tinichea ruginită, un pahar și o pată mare de cerneală lăsată pe padiment de careva dintre antecesorii noștri.

Ca să complectăm aranjamentul și să mai dăm puțină estetică camerei, în păretele de lângă sobă am bătut patru cuie, ajunse în proprietatea noastră din gardul vecinului, care tocmai era la renovare. Cuietele aceste, dealtcum mai aveau încă destinația să servească drept cuiere, pentru hainele cari eventual le vom cumpăra cândva.

Mutați odată am ținut consfătuire confidențială. Trei ne așezară pe paturi, iar al patrulea — în calitate de președinte — luă scaunul în proprietate, și apoi am început să dezbaterem programul după care aveam să trăim în noua noastră locuință. Am decis anume, că în fiecare zi unul din noi va avea dreptul să șadă pe scaun, în schimb însă acesta va trebui să îngrijească de curățenie, să aducă apă ; iar de s'ar întâmpla să se descheie careva dintre paturi, respectivului — pentru aducerea în ordine a acestuia — i-se dă dreptul să ceară concursul tuturor.

Fiind înțeleși, ne-am așezat la cină. Am pus pe masă pânea cumpărată, sarea și cele patru cepe, luate ca împrumut dela proprietara locuinței noastre. După cina copioasă, ne-am așezat în paturi acoperindu-ne cu câte-un ciarșaf și hainele desbrăcate.

Intre asemenea împrejurări și condițiuni nu prea brilante, ne-am petrecut viața o iarnă întreagă, mâncând mai mult răbdări prăjite, cepe, usturoi și din când în când câte o bucată de slănină primită în pachet dela careva dintre familiile noastre.

Când se 'ntâmpla să primim și ceva parale de acasă, trăiam viață de boieri ; ferbeam supă, frigeam cartofi, și făceam ceai cu litrul. Ce fericiți eram simțind căldura focului și mirosul bucatelor cari se pregăteau. Cu fețele îmbujorate, cu sufletul vesel ne învărteam prin chilie sucindu-ne mustecioarele, sau cântând atare melodie cunoscută de toți, tremurându-ne glasul și dând tactul cu degetul ori bătând cu piciorul în padiment, cum e obiceiul muzicanților.

Era mai mare dragul să ne vezi așa veseli, sinceri și cu gândurile uitate!

Cu aceste ocaziuni, venea între noi și baba pe care o

împărtășam din tot ce aveam; iar ea în schimb ne povestea viața ei, de când era tânără și frumoasă. Și apoi ca să fie veselie deplină careva dintre noi, care nu-și putea stăpâni temperamentul, își punea mâinile pe șolduri și începea să-și împletească picioarele în ritmul unui descântec, ce și-l spunea singur, tropotind și ropotind pe padimentul dărăpănat de lungimea și vicisitudinile timpului. Când se obosea se lăsa pe pat, ca apoi laolaltă să începem din nou la cântări.

Ce bine era în zilele acele de veselie; dar asemenea zile erau puține în viața noastră acrită de sărăcie.

Intr'o zi unul din noi, în ceva joc de noroc — la care de altcum ne pricepeam mai bine ca la logaritm — a câștigat ceva parale. La amiazi ni le-a pus pe masă, zicându-ne »pe aceștia azi ne facem o cină împărâtească.«

Luând afacerea la dezbateri, am decis unanim, să ne pregătim o mămăligă cu lapte de să-i meargă vestea și povestea. Așa am și făcut. Pe o parte de bani am cumpărat lemne, pe cealaltă, făină de porumb, iar restul l-am destinat pentru lapte. Suma aceasta am predat-o celui mai tânăr dintre noi; căruia colegii — pentru talentul cu care știa goli paharul pe nerăsuflete — îi dădură numele de curcubeu.

Acesta se angajă bucuros și ne asigură, că peste o oră sau două, ne va aduce atâta lapte, de nu vom avea unde să-l punem. Ceru dela baba împrumut o cantă, luă pălăria, puse drumul sub picioare și apoi dispăru.

Spre seară, pe când se duceau găinile la culcare, noi ne apucăm de pregătirea cinei. Unul făcu foc, celălalt cernu făină și al treilea ca cel mai priceput în materii, puse oala cu apă la foc, o lăsă să fiarbă, apoi luă făina în mână, o strecură printre degete, iar cu cealaltă mână învârtea în oală o scândură cioplită mai decuvreme, ca nu cumva făina să se facă boți, ori să se afume mămăliga. Când aceasta fu fiartă, o puserăm pe masă cu toată dragostea și cinstea de cari eram capabili toți trei laolaltă și fiecare în parte; iar ea, cunoscându-și importanța și rolul ce-l ocupă în viața noastră de normalişti, se împrăstie și se întinse pe masă în forma cea mai vulgară, așa că ne era teamă să nu-și ia proporții mai largi de cum era întinderea mesei și apoi din această cauză să fim constrânși a strânge o parte din ea și depe jos. Observându-i

deci tendința de expansiune prea pronunțată — ca oameni pățiți și prevăzători — am întins pe padiment în jurul mesei toate hârtiile, ziarele și caietele pe cari le aveam la dispoziție, ca la caz de lipsă să servească de tavă pentru partea aceia din mămăligă care nu ar avea intenția să rămână în legătură de continuitate cu cea de pe masă.

Ca să se facă și mai simpatică înaintea noastră și ca să ne atâte și mai tare pofta de a o admira, la clătinarea mesei, mămăliga aceasta se puse să tremure ca o mielușauă nevinovată în fața lupilor flămânzi și ne tămăie cu niște aburi calzi și bineplăcuți organului olfactiv, în urma cărora noi, cu ochii priponiți pe ea înghițeam pe întrecute numai așa în sec, nodurile cele mai zdravene.

Ce bine era de ar fi fost acasă și cel cu laptele, dar acesta nu mai sosea. Nu ne puteam inchipui că dece întârzie așa mult; care e cauza de nu mai vine. Întâmplatu-s'a ceva? rătăcit-a? ori ce mama vântoaselor, de stă atâta prin oraș? Incepeam să devenim impacienți. Vremea trecea din ce în ce mai mult, aburii ieșeau tot mai puțini, iar pe mămăligă deasupra se prinse o pojghiță subțire și lucitoare, semn că aceasta începea să se răcească. Ce să facem, să mai așteptăm ori ba? Ne-am decis să mai stăm zece, cincisprezece minute și apoi dacă nu vine nici atunci cu laptele, n'avem ce face, trebuie să ne apucăm să-i punem capătul și așa goală, nu putem aștepta până se răcește cu totul, că atunci nu e gustoasă.

Timpul definit a trecut, dar cel așteptat nici vorbă să sosească. Să nu-l fi întâmpinat pe drum ce i-am dorit, căci cu siguranță mai mult nu l-am fi văzut pe iubitul nostru curcubeu.

Trecând și cele cincisprezece minute de așteptare, văzând că speranța de a ne îndulci în seara aceasta mămăliguța noastră cu lapte, e zădarnică, luarăm ața și-o tăiarăm în patru. Fiecare ne-am luat câte o bucată și mai mult năcăjiți decât cu voe bună îi făcurăm capătul destul de nesărbătoresc.

— Apoi fraților — zise unul dintre noi, cina aceasta nu a prea succes, altcum am sperat și altcum a reușit. Precum se vede ne-a blăstămat cel dela care am câștigat banii, de aceia ne-a mers azi atât de prost, dar în sfârșit și așa e bine, vorba e că suntem sătui, laptele va fi bun și mâine la dejun.

După cină, văzând că cel așteptat nu mai vine, nici cu

lapte, nici fără el, ne-am culcat. Vină când va veni, aici ne găsește.

Trecuse mai mult de jumătate de noapte, când auzirăm în fereastră bocănituri și glasul lui curcubeu, care ne ruga să-l lăsăm înlăuntru. Ii deschiserăm ușa, iar el intră în cameră beat ca slăvina dela vas. Când se văzu intrat, luă pălăria și voi să ne salute cu un compliment mai adânc, dar nu reuși, deoarece la mișcarea făcută cu mâna, s'a clătinat cu totul și pierzându-și astfel echilibrul, a început să-și impletească picioarele, făcând mișcările omului ce nu-i stăpân pe sine.

În jocul acesta fără voie, puse mâna pe căpătâiul patului, de care apoi se impropti cu toată nădejdea. Când își văzu asigurat din nou echilibrul, făcu din nou gestul salutului nereușit întâia oară și zise: — »Plecăciune domnișorilor și coconășilor draguți și cumiști, îmi pare bine că v'am găsit în pace, întregi și sănătoși.«

— Ba să te prindă răgușala și sughițul curcubeu afurisit — îi zise cel ce-i deschise ușa — dar acum se vine și încă în așa hal?

— Măi să nu mă 'njuri de mamă că de mă desculț, așa îți trag cu gheata în vârful capului de în șeptesprezece bucăți te deschei.

— Dar cine te 'njură de mamă tâmpilă, n'am eu cu mama ta nimic, ea nu-i de vină sârmana, că tocmai pe tine te are de odraslă. Dar în loc să vorbești aici câte neghiobii toate, mai bine te dăsculță și te așează 'n pat că trece noaptea și nu dormim din cauza unui bețivan și pierdevară.

— Auzi-l cum poruncește să mă desculț, dar cum mama sărăciei o să mă desculț, tu crezi că eu mă pot apleca până la ghete?

— Atunci dară nu spovedi atâtea, ci vino să te desculț eu.

— Așa, așa măi nenicule ajută-mi, că să mă mănec urătul dacă sunt în stare să mă aplec.

— De altcum știu eu că tu ești băiat bun și de suflet, numai acum te faci așa cu toane, pentrucă mi-am udat puțin gâtul.

— Bine, bine, lasă că mai vorbim și mâine.

— Sigur vere că mai vorbim, necondiționat și la tot cazul, dar acuma dă-mi scaunul acela 'ncoace că e prea departe.

Primise scaunul iar el se așază pe el îndoindu-se ca și cum ar fi fost făcut din gumă, noi ne apucărăm să-l desculțăm iar el începu să toagăne:

*Mustăcioara lui
Pana corbului*

și că

*Frunză verde iasomie;
Dragă-mi ești lele Marie
Dragă-mi ești și fucu-te le*

— Taci mă și nu trezi pe baba, că femeia e zdrobită de lucru și n'are chef de urlatul tău.

— Ce zdrobită? Cine a zdrobit-o? eu n'am zdrobit-o, nici voi n'ați zdrobit-o! apoi atunci ce?

*Că foaie verde bat-o bruma
Tot atâta mi-e acuma.*

— Taci mă, nu urla și nu scula lumea în miezul nopții.

— N'am eu cu lumea nimic, ce mi mie de lume? eu vreau să mă petrec că destul nu m'am petrecut. Mai lasă să vină apă și pe moara mea că destul a venit pe a altuia.

— Bine ar fi de ți-ar veni apă pe urechi, să mai capeți și tu puțină minte. Dar acum culcă-te, că de nu, o pățești tâmpilă.

Il ridicărăm, îl așezărăm în pat, unul stinse luminarea apoi ne culcărăm și noi.

Curcubeu mai spuse câteva minciuni, văzând însă că nu-i răspunde nime, se'ntoarse spre părete, oftă una adâncă apoi începu să sufle a somn, în fine adormi.

Dimineața mai de timpuriu de cum avea obiceiul, voinicul nostru era treaz. Se ridică din pat slăbănogit, cu fața aceea mohorâtă și plecă cu pași șovăitori spre masă la sticla cu apă pe care o luă cu mâna tremurândă și trase din ea așa ca după ceva prânz împărătesc. După ce beu, se așază pe scaun obosit și dăbălat ca o buruiună opărită.

— Da ce-i vere? il întrebă cel ce-i deschise ușa azi noapte.

— Mama pădurii, ce să fie alta.

— Dar cum stai cu oile? și ce te debeli ca o cârpă pusă'n cui? Azi noapte erai mai voinic, ca acum.

— Dă-mi pace! mă doare capul.

— Poate de lapte.

— Da, de lapte.

— Dar spune unde ai întârziat și ce-i cu canta?

El începu să ne povestească, că s'a dus la mătușă-sa dela care credea că va putea cumpăra lapte, dar n'a găsit-o acasă. În locul ei a aflat însă pe unchiul său, care ședea la masă și bea singur răchie. Fiindu-i frig, s'a pus și el la răchie până s'a cherchelit cumsecade. Când s'a golit sticluța, s'au dus la birtul din colț, unde au rămas apoi până noaptea târziu. Venind acasă, pe stradă la lătrat un câine. Supărat pentru atâta obrăznicie a tras cu canta după el până s'a făcut toată hăr-buri. Atâta e pățania de eri.

— Apoi acum vere, ai făcut ce ai făcut, zise unul din noi, plătești babei canta, iar azi nu vii la școală, rămâi acasă noi te scuzăm.

Așa am și făcut. La ceteria catalogului, am spus profesorului că Pantelimon e bolnav de stomac. Sigur a mâncat prea mult — a zis profesorul.

Peste câteva zile a uitat și el și am uitat și noi cele pe-trecute și am intrat iară în ogorul traiului obicinuit.

Petre Zoșiu

Inspectoratul Școlar Județan Arad.

No. 5459.—1939.

Arad, la 26 Sept. 1939.

Avem onoare a vă ruga să binevoiți a publica în Rev. No. următoarele, Copie: Inspectoratul Școlar al Ținutului Timișoara, 22. Sept. 1939. Domnule Inspector, Vă facem cunoscut că Ministerul Educației Naționale, cu ord. No. 162593—939, aprobă aplicarea unui orar mai redus, de 3 sau 4 ore, de fiecare serie în vederea numărului scăzut al învățătorilor rămași la școală după concentrari.

Această dispozițiune se aplică numai învățătoarelor (învățătorilor) cari vor suplini pe cei concentrați. Unde directorul este concentrat datoria de director cade în mod automat în sarcina învățătorului sau învățătoarei cu gradul și vechimea imediată. Comunicați celor în drept. Inspector General Șef: p. ss, *Jumanca*. Inspector: p. *T. Stan*.

Inspector școlar: **R. Furdui**. Subinspector școlar: **S. Bojin**.

Straja Țării**O mare misiune a Străzii și Bisericii**

Imperativele naționale ale clipelor prin care trecem au chemat și vor mai chema la datorie pe cei mai buni, pe cei mai puternici fii ai Patriei.

În urma lor au rămas goluri cari nu s'au putut împlini: lipsa mijloacelor de întreținere pentru femeile și copiii lor, ori a părinților neputincioși.

Unii au fost absenți pe vremea semănatului și n'au avut ce culege. Alții au fost absenți în vremea culesului și li s'au risipit speranțele. Alții au fost absenți și la semănat și la cules.

Iarna care vine, va fi o iarnă grea de sărăcie, durere și jale; grea, de moarte.

Este o datorie națională, pentru toate autoritățile și instituțiile să se intereseze din vreme de rezolvarea acestei dureroase probleme sociale, impusă nouă de împrejurări.

Mă gândesc că în infernul atâtor griji, răgaz destul pentru această chestiune nu rămâne decât Străzii și Bisericii.

Straja prin străjerii ei, să cerceteze uliță de uliță, casă de casă pentru a constata și înregistra dureroasa realitate. Să țină evidența tuturor cazurilor și să fie neobosită în a obține tuturor toate cele necesare traiului, chiar cu riscul de a sparge câte o ușă care nu vrea să se deschidă.

Biserica are acum ocazia să-și dovedească viabilitatea, căci în prezent se joacă nu numai cartea viitorului Statelor, ci și al credinței.

Când femeii și copiii sunt amenințați de foamete, în fara tuturor belșugurilor, este o crimă ca produsele zecilor, sutelor și miilor de iugăre în total, să rămână numai spre folosința pușinilor beneficiari, favorizați de organizarea socială.

Implorăm preoțimea să înțeleagă că a sosit vremea înfăptuirii misiunii lor opostolice; faptă, nu predică.

Biserica și Straja trebuie să ia această inițiativă; să se sacrifice pentru cauză și să impună tuturor contribuția cea mai largă la marea operă de ajutor social.

Ion D. Ungureanu

CEREMONIALUL RIDICĂRII ȘI COBORÎRII PAVILIONULUI NAȚIONAL

Straja Țării fiind o instituție de educație integrală și urmărind dezvoltarea personalității, pune un deosebit pond pe disciplină și insistă ca ea să fie — pe cât posibil — interiorizată; acționând ca un mecanism al cărui secret de punere în funcțiune să se găsească în posesiunea fiecărui individ.

Disciplina individuală creiază mediul prielnic celei colective și aceasta influențează într'un mod hotărît asupra mentalității moderne. Cine n'a lacrimat văzând la 8 Iunie c. proșter, nați la picioarele Suveranului întreg tineretul capitalei, care prin mișcări abile, pline de gingășie și într'o ordine desăvârșită a marcat hotarele României pe terenul dela A.N.E.F. ? Sau cine nu s'a cutremurat sufletește văzând punctualitatea și exactitatea cu care au fost executate diferite comenzi ?

Dacă ne gândim că nu sunt mulți ani decând tineretul nostru nu era capabil de niciun efort comun, atunci, vedem ce operă mare a savârșit această instituție domnească și de ce cere cu atâta insistență tuturor o complectă integrare în spiritul de ordine și disciplină, glorificând alături de creatori și pe cei mai abili executanți.

Unei mișcări de masse îi este necesară disciplina și execuția, întocmai oricând și oriunde, dar Straja Țării ține să o aibă prin excelență la ceremonialul ridicării și coborîrii pavilionului național. Aici, unde ne facem părtași unui moment divin, când conlucrăm la un act de adâncă religiozitate, trebuie ca totul să fie executat într'o atmosferă de reculegere și înălțare. Nici o comandă sau un gest de prisos și nici o banalizare a vreunei părți cât de neînsemnate. În fața pavilionului suntem în altarul neamului, ne coborim în trecut, de unde, împărtaşindu-ne din cupa vecinicii românești, ne reactualizăm prin gesturi, cântece și un întreg ansamblu de mișcări, profilând asupra viitorului aceleași sacre năzuințe de bine, frumos și sublim.

Iată de ce — modificându-se întrucâtva comenzile la

aceste ceremoniale — credem de bine a le da loc în revista noastră, pentru a le răspândi în masse cât mai largi și a le executa întocmai.

Ordinea a rămas aceeași, deci orice ceremonial începe cu raportul, comandat de către comandantul de serviciu pe stol, în felul următor: *Stol, drepți!... Raportul!... Pe loc repaus!*

Formula raportului: Cuib, grupa, centurie, drepți! Pentru onor înainte!

Sănătate Dle Comandant, cuibul I (grupa — cent.) cu trei străjari absenți motivat (nemotivat) și trei prezenți, gata la datorie. Sănătate! (Când toți sunt prezenți: Sănătate Dle C-dt, Cuibul... cu șase străjari prezenți, gata la datorie. Sănătate!)

Șeful sau comandantul care a dat raportul revine la unitate, se oprește la trei pași în fața ei și comandă: Cuib... grupă... centurie, pe loc repaus!

Comandantul de serviciu după ce a primit raportul comandă: Stol, drepți! Pentru onor înainte! (Da raportul comandantului de stol).

Sănătate Dle Comandant, Stolul școlii primare... cu (3—8) comandanți și... străjari prezenți, gata la datorie. Sănătate! (Absențele se spun înaintea prezențelor) Stol, pe loc repaus!

Cuibușor de serviciu, drepți! Pentru a veni în fața pavilionului național, înainte marș! (Cuibușorul pornește în linie și se oprește de voie când a ajuns în fața catargului, partea în care se montează drapelul).

Stol, la pavilionul național (unitatea ia poziția do drepți. Se dă tonul) — Pentru onor înainte! (Se ia onorul).

După Imnul Regal: Cuibușor, drepți! În front marș (Se merge tot în linie, când ajung la loc se opresc și se întorc la stânga 'mprejur de voie.)

Stol, pentru rugăciune (tonul) descoperiți!

În numele Tatălui... La sfârșit: Mărire Tatălui... (La 8 Iunie: Stol, în genunchi luat! Pentru rugăciune, etc.) Strol-acoperiți!

Textul biblic! (Preotul sau comandantul: Sănătate! — unitatea nu răspunde — tetul maximum 5'... Sănătate! Unitatea: Sănătate!

Stol, deviza și crezul! (un străjer singur le rostește în

continuare): Sănătate! (unitatea nu răspunde) Deviza străjerilor este: ... Crezul străjerilor: Cred în Dumnezeu... Sănătate! (unitatea răspunde: Sănătate!)

Stol, Imnul nostru. (Se dă tonul și se cântă trei strofe).

Cuvântul șefului (Dacă e prezent un comandant străin: Cuvântului Dlui Comandant al Legiunii Arad, etc).

La coborîre sunt aceleași comenzi.

I. Vârtacia

Inspector Școlar Județean Arad.

No. 4935--930.

Arad, la 19 Sept. 1939,

Avem onoare a vă ruga să binevoiți a publica următoarele: Copie, *Ministerul Educației Naționale directa învățământului Primar și Normal primar No. 157666—939. Domnule Inspector Școlar*, Vă rugăm să binevoiți a pune în vedere tuturor directorilor de școli primare că sunt obligați a da tot concursul echipelor Serviciului Social, în opera pe care o întreprind la sate. Director General, ss. indiscifrabil. Șeful Serviciului Subdirector, ss. *Stanciu*. Domnului Inspector Școlar județean Arad.

Inspector Școlar: **R. Furdai**.

Subinspector: **S. Bojin**.

Inspectoratul Școlar Județean Arad

No. 5459/1939.

Arad, la 30 Sept. 1939.

Vă rugăm să binevoiți a comunica următoarele, Copie: Inspectoratul Școlar al Ținutului Timiș Timișoara No. 5459. Timișoara 22 IX. 1939. Domnule Inspector, Vă facem cunoscut că Ministerul Ed. Naționale, cu ord. No. 162594/1939, aprobă aplicarea unui orar mai redus, de 3 sau 4 ore, de fiecare serie în vederea numărului scăzut al învățătorilor rămași la școală după concentrări.

Această dispozițiune se aplică numai învățătorilor și învățătoarelor) cari vor suplini pe cei concentrați. Unde directorul este concentrat, datoria de director cade în mod automat în sarcina învățătorului sau învățătoarei cu gradul și vechime imediată. Comunicați celor în drept. Inspector General Șef, p. ss. *Jumanca*. Inspector, ss. *T. Stan*.

Insp. Șc. Județean,

R. Furdai

Subinsp. Școlar

S. Bojin

Text biblic

LUPȚA CEA BUNĂ

»Luptă-te lupta cea bună a credinței. (I. Tim. 6.12)

Iubiți Străjeri, viața omenească este o neconținută luptă. Chiar în corpul omului se dă, și de și, o luptă neconținută cu boalele, care caută prin microbi să pătrundă în sângele nostru, iar corpul se luptă contra lor; și dacă învinge omul, rămâne sănătos. Dacă învinge boala, omul cade bolnav. Luptă este și întrecerea între două echipe de fotbal pe teren, luptă este și munca părinților vostri, ca să vă câștige pâinea zilnică. Dar nu e nicio luptă fără izbândă și fără eroi. Și acești eroi nu sunt numai pe arena de sport, sau pe câmpul de război. Ci mai sunt și „eroi ai credinței”. Cei ce luptă lupta cea bună a credinței. Ca să înțelegeți ce este un erou al credinței, vă spun un exemplu din istorie: Constantin Brâncoveanu. Știți că a fost dus în robie de Turcii, după ce fusese, în bună pace, Domn al Munteniei. Turcii, care erau păgâni, l-au aruncat într'o închisoare cumplită, cu toată familia lui. Apoi, scoțându-l din închisoare, păgânii voiau să-l facă să se lapede de credință, îi dau drumul din temniță. Degeaba. L-au amenințat cu moartea. În zadar. L-au tăiat, pe rând, capetele copiilor săi, l-au tăiat și pe el; dar nu s'a lăpădat de credința creștină.

N'a fost Constantin Brâncoveanu un erou al credinței? Nu s'a luptat el lupta cea bună a credinței? Ba a și murit pentru ea. Dar oare voi Străjerii, care într'un cântec vă numiți „urmași ai bravilor eroi”, nu puteți urma exemplul lui Brâncoveanu? Ba da. Voi străjerii sunteți armata albă a Marelui Străjer. Și unde este armată trebuie să fie și luptă și eroi. Și voi puteți să luptați lupta cea bună a credinței. Armele noastre sunt: credința în Hristos, fapta bună, rugăciunea.

Citesc prin ziare că Străjerii depe tot întinsul Țării se luptă, ca niște eroi, în lupta cea bună a faptelor creștinești: ajută pe săraci, pe bolnavi, zidesc chiar case pentru bătrâni, ridică troițe și cruci...

Să începem și noi, așadar, această săptămână în lozina: Luptă-te lupta cea bună a credinței.

Amin.

Preot Petru Bogdan.

Instituțiile noastre

SPIEVIRI DIN CVVĂNTAREA D-LVI INSP. LAZAR IGRİȘAN

Președintele Asociației Invățătorilor din Arad,
ținută în ședința Comitetului în 12 Oct. 1939.

Deschizând ședința Comitetului, Dl Insp. Lazar Igrışan, în cuvinte călduroase, adresează membrilor prezenți următoarele:

V'am chemat pentru a doua oară la ședință, pentru a soluționa mai multe chestiuni, cari privesc bunul mers al Asociației, al Casei Invățătorilor și al revistei »Școala Vremii«.

Situația excepțională creată de ultimele evenimente din Europa, a provocat o stare îngrijorătoare și în scumpa noastră țară. Din această cauză, nici o instituție nu-și poate continua activitatea în mod normal. Oamenii sunt chemați să-și îndeplinească prima datorie către Patrie, fiind nevoiți să amâne celelalte mai puțin imperioase, pentru timpuri mai liniștite.

Asociația noastră județeană, își vede și ea, într'o măsură oarecare, îngreuiată activitatea, având unii membri concentrați. În lipsa lor, toată greutatea ne-a rămas numai nouă, și avem mare răspundere în fața instituției, pe care, aproape cu unanimitate, ni s'a făcut onoarea să o conducem, în ședința de alegere a noului Comitet.

Am declarat în ședința trecută, și innoiesc acea declarație, că vom fi conduși de cel mai înalt spirit de solidaritate, de pace și de bună înțelegere cu toți membrii Asociației, pentru a face să dispară micile bisericuțe, cari în ultimii ani au degenerat în patimi și lupte. O astfel de atmosferă a devenit insuportabilă. Majoritatea membrilor nu mai erau dispuși să arate interes pentru problemele profesionale, Pur și simplu, nu participau nici la ședințe.

Membrii Asociației așteaptă dela noi îndreptarea stărilor rele, și o gospodărie absolut cinstită.

În drumul nostru trebuie să ne conducem de cele mai bune intenții și să înlăturăm patimile și egoismul. Munca cinstită și interesul Asociației și al membrilor ei, trebuie să fie programul nostru.

Să nizuim a face, ca în viitor, adunările noastre să fie iarăși manifestații solemne de cultură și înfrățire. Numai în felul acesta vom servi cu adevărat Neamul și Patria. Dacă noi ne vom ști cinsti și aprecia unii pe alții, dacă noi vom fi mai strâns uniți, dacă dintre noi dispăre orice neînțelegere, câte lucruri frumoase vom isbuti să realizăm.

Să sperăm că vom reuși să strângem în jurul nostru pe toți frații colegi ca împreună să muncim și împreună să ne bucurăm.

Lazar Igrășan
Președinte

Inspectoratul Școlar Județean

No. 5743/1939.

Arad, la 6 Oct. 1939.

Vă rugăm să binevoiți a publica următoarele: Copie. Inspectoratul Școlar al Ținutului Timiș-Timișoara. No. 22749/1939. Domnule Inspector, avem onoare a Vă face cunoscut că Ministerul Ed. Naționale, Dir. Inv. Primar Normal, cu ordinul No. 167.248/1939, având în vedere dispozițiunile art. 107 și 114 din legea învățământului primar, a dispus ca, copiii între 5 și 7 ani să fie scutiți a frecvența grădiniile de copii mici dacă părinții îi instruesc în familie. Părinții vor da declarații scrise în acest sens. Comunicați școlărilor respective. Inspector General Șef ss. *Jumanca*. Inspector ss. *T. Stan*.

Insp. Șc. Jud. **R. Furdai**

Subinsp. Șc. Jud. **V. Lugojan**

Inspectoratul Școlar Județean

Nr. 5733/1939.

Arad, la 6 Oct. 1939.

Avem onoare a Vă comunica următoarele: Copie. Inspectoratul Școlar al Ținutului Timiș-Timișoara. No. 22525/1939. Domnule Inspector, avem onoare a Vă face cunoscut că Ministerul Ed. Naționale Dir. Inv. Primar Normal, prin decizia No. 167.185/1939, a dispus că școlile de toate categoriile să nu întrebuințeze nici un fel de material didactic-mulage, aparate, etc. cari nu au fost aprobate de Ministerul Educației Naționale, întrucât unele din ele falsifică adevărul științific și ca atare dăunează învățământul. Pentru Inspector General Șef, *T. Stan*. Pentru Inspector, *S. Stan*.

Insp. Șc. Jud. **R. Furdai**

Subinsp. Șc. Jud. **V. Lugojan**

Dela Asociație

Comitetul Asociației Inv. din jud. Arad. în ședința sa din 12 Octombrie 1939, a adus următoarele hotărâri mai importante:

1. Angajază în mod provizoriu ca secretar al Asociației pe Dl Iulian Pagubă în locul Dlui Ioan Vârtăciu, demisionat.

2. A numit ca pedagogi ai Căminului pe Dnii: Ioan Traian Nicoară, inv.

3. Repartizarea insignelor Asociației Generale să se facă Dobre, prof. și prin organele de control.

4. Fostul Comitet de redacție al revistei »Școala Vremii«, nu se mai menține, urmând ca, acest organ să fie condus de însuși Comitetul Asociației prin Dnii Gh. Moțiu, numit redactor și Iulian Pagubă, administrator.

5. În locul Dlui Ioan Vârtăciu, demisionat din cauza plecării la Cluj, Comitetul cooptează pe Dl Florian Popescu, primul dintre supleanți în ordinea voturilor.

6. Acordă un ajutor de Lei 2000 Dlui Gh. Moțiu pentru tipărirea unei cărți și Lei 1600 Dlui Loghin Mureșan, destituit din învățământ.

7. La propunerea Dlui Insp. Lazăr Igrășan, Comitetul decide reorganizarea subsecțiilor de plase, cu prilejul ședințelor Cercurilor Culturale. În acest scop delegeă din partea centrului pe Dnii: Gheorghe Ruja la plasa Chișineu-Criș; Florea Roșca Ineu; Alex. Burticală Șiria; Traian Popovici Pecica; Pr. Ioan Tomuția Radna; Aurel Petrișor Hălmagiu; Cornel Vodă Aradul-Nou; Haralambie Stăvaru Târnova; Insp. Lazăr Igrășan Arad; Dumitru Radu Șebiu.

Această reorganizare se va face în conf. cu art. 7 din Statute, fiecare subsecție alegând: Un președinte, v. președinte, secretar, casier și bibliotecar. Noul Comitet astfel ales va face inventarul subsecției și va pune cărțile din bibliotecă la dispoziția învățătorilor.

Fiecare subsecție va ține o singură adunare. primăvara.

8. Toată corespondența referitoare la revistă și asociație se va adresa la »Casa Învățătorilor«.

9. Revista Asociației Generale, »Școala și Viața« primind spre publicare: anunțuri, reclame, informații, Dnii colegi sunt rugați a trimite material, cunoscând ca prin acest lucru ne va sprijini pe noi înșine.

STATUTUL ASOCIAȚIEI GENERALE A ÎNVĂȚĂTORILOR DIN ROMÂNIA

Aflat în vigoare dela 5 Septembrie 1938

CAP. I.

Numele Asociației

Art. 1. — Membrii Corpului didactic din România se constituiesc într'o asociație Generală unitară, cu numele „Asociația Generală a Învățătorilor din România”.

CAP. II.

Sediul — Durata — Scop — Mijloace

Art. 2. — Sediul Asociației Generale este în București.

Art. 3. — Durata Societății este nelimitată.

Art. 4. — Scopul Asociației este:

a) Cultivarea sentimentului de solidaritate între membrii corpului didactic primar din România, și al legăturilor de interes general, cultural, și profesional, cu organizațiile din țară și din străinătate.

b) Ridicarea și menținerea prestigiului corpului didactic primar și apărarea celor năpăstuiți ori neocrotiți de cei în drept.

c) Organizarea mijloacelor de existență pentru membrii Asociației și familiile lor.

d) Promovarea situației morale și materiale a corpului învățătoresc primar.

e) Propășirea învățământului primar și perfecționarea legislației școlii primare.

Art. 5. — Mijloace pentru atingerea scopului sunt:

a) Congresele generale și parțiale.

b) Buletinul oficial al Asociației.

c) „Revista Asociației Generale”.

d) Editarea și răspândirea operelor de cultură generală și profesională și întemeierea de biblioteci pe lângă sediul Asociației Generale, al celor regionale și județene.

e) Cursuri de vară pentru completarea culturii generale și profesionale a învățătorilor și particularilor care vor asista la ele.

f) Căminuri centrale, regionale și județene pentru învățători sau fii de învățători, sare fac stuoi.

g) Sanatorii și case de odihnă în stațiunile balneare și climaterice, pentru membrii Asociației și familiile lor, precum și cămine de retragere, pentru membrii pensionari în lipsă de mijloace sau asistență familiară.

h) Ajutoare la nevoie, membrilor Asociației.

i) Burse și ajutoare de studii în străinătate membrilor și fiilor lor.

j) Misiuni de studii în străinătate și delegații la congresele și reuniunile didactice din străinătate.

k) Comisiuni permanente de studii în legătură cu scopul Asociației.

l) Comitete de apărare pe lângă sediul Asociației Generale și a celor regionale și județene, cum și jirii de onoare.

m) Susținerea, intensificarea și coordonarea activității extrașcolare și ori ce s'ar mai hotări de organele de conducere ale Asociației.

n) Răspândirea principiilor raționale de educație în popor prin publicații, asociații de părinți și învățători, conferințe, etc.

o) Excursiuni în țară și în străinătate.

p) Creierea unor institute de învățatură.

r) Inițierea de bănci învățătoresți.

CAP. III.

Organizarea Asociației. Asociațiile județene.

Art. 6. — Membrii titulari ai Corpului didactic primar din fiecare județ se constituiesc în mod obligatoriu în Asociații județene, sub denumirea de Asociația învățătorilor din Județul (numele Județului), cu sediul obligator în orașul de reședință al Județului.

Asociațiile județene vor funcționa pe baza statutului sau a unui regulament, în deplină concordanță cu prevederile statutului Asociației Generale.

Acest statut, votat de membrii lor, va trebui să fie aprobat de Asociația Regională și de cea Generală, urmând numai după aceea să îndeplinească toate formele și cerințele legii persoanelor juridice și regulamentului acestei legi.

Asociațiile orașenești existente vor rămâne și mai departe ca secțiuni ale Asociației generale; ele însă vor trebui să se conformeze articolului 50 din statut.

Membrii retrași din învățământul primar prin pensionare sau trecere la alt grad de învățământ, ori în personalul de control și de administrație școlară, rămân membri ai Asociației.

Art. 7. — Secțiunile legal constituite pot fi împărțite în subsecțiuni. Numărul lor se va hotărî de Adunarea Generală locală. Subsecțiunile sunt conduse de un președinte, un secretar și un casier, aleși de membrii lor. Comitetul subsecțiunii aduce la îndeplinire și execută însărcinările ce i se dau de către comitetul județean; încasează cotizațiile și abonamentul la publicațiile oficiale ale Asociației și le varsă casierului județean, cel puțin trimestrial, cu borderouri nominale; face rouă înscrieri de membri și întreține viu interesul pentru Asociație în cercul său.

Subsecțiunile pot avea și acțiune proprie, culturală și profesională, în limitele statutare și sub controlul Asociației județene respective.

Art. 8. — Asociațiile județene, legal constituite, se conduc autonom, sub controlul Asociației regionale sau Asociației Generale, acolo unde nu este regională. Ele își conduc și administrează autonom instituțiile și fondurile și în general toate averile ce și-au creat până acum și-și vor mai crea în viitor; aceste instituții, fonduri și averi rămân proprietatea lor, putând beneficia de ele numai membrii care alcătuiesc Asociația respectivă.

Art. 9. — Organele de conducere ale acestor asociațiuni sunt:

a) Adunarea generală, alcătuită din membrii asociației la curent cu plata cotizației;

b) Comitetul județean compus din 13 membri, dintre care primii 9 titulari și ceilalți supleanți, aleși pe 3 ani de către adunarea generală. Membrii titulari îndată după alegere și până în maximum 10 zile, convocați de cel mai în vârstă dintre eei aleși, procedează la constituirea comitetului, alegând din sânul său un președinte, un vice-președinte, un casier, un secretar, delegații județeni în adunarea generală a Asociației Regionale și Asociației Generale;

c) Delegația permanentă, alcătuită din președintele comitetului și doi membrii aleși din sânul comitetului județean;

d) Comisiunea cenzorilor, compusă din trei cenzori titulari și trei supleanți, aleși pe trei ani, odată cu comitetul, de adunarea generală. Membrii titulari îndată după alegere și până în maximum 10 zile, convocați de cel mai în vârstă dintre cei aleși,

procedează la alegerea comisiei, alegând din sânul său un președinte.

Art. 10. — Membrii Asociațiilor județene, legal constituite, sunt de drept și obligatoriu și membri ai celei regionale, cât și ai Asociației generale.

Asociațiile regionale

Art. 11. — Asociațiile județene, legal constituite, din provinciile istorice sau dintr'o regiune școlară se pot constitui în Asociații regionale, sub numele de Asociația învățătorilor din (numele provinciei sau regiunii).

Art. 12. — Asociațiile regionale vor funcționa pe baza unui statut în deplină concordanță cu prevederile statului Asociației generale. Acest statut, votat de Asociațiile județene, componente ale Asociației generale, întrunite în adunarea generală, trebuie să fie aprobat și de comitetul central al Asociației generale, urmând apoi să îndeplinească toate formele și condițiile cerute de cerințele legale pers. juridice și regulamentul acestei legi.

Art. 13. — Asociațiile regionale se vor conduce și-și vor administra în mod autonom, toate instituțiile culturale și de asistență, precum și fondurile și averile ce și-au creat până în prezent și-și vor crea și în viitor; aceste instituții, fonduri și averi rămân și în viitor proprietatea lor, putând beneficia de ele numai membrii care alcătuiesc Asociația respectivă.

Art. 14. — Organele de conducere ale Asociației regionale sunt:

a) Adunarea generală, alcătuită din președinții Asociațiilor județene și din delegații Asociațiilor județene respective, în proporție 1% sau fracțiuni trecând de 50 din numărul membrilor acestora.

b) Consiliul general compus din comitetul regional și președinții secțiilor județene.

c) Comitetul regional, compus de 16 membrii, dintre care primii 11 titulari și ceilalți supleanți, aleși pe trei ani de către adunarea generală. Membrii titulari, îndată după alegere și maximum 10 zile, convocați de cel mai în vârstă dintre cei aleși, procedează la constituirea comitetului, alegând din sânul său un președinte, doi vice-președinți, un casier, un secretar de ședință și un secretar general regional.

d) Delegația permanentă regională, compusă din președintele comitetului regional și patru membri aleși din sânul comitetului regional. În lipsă, președintele poate fi înlocuit în delegația permanentă printr'unul din cei doi vicepreședinți.

e) Comisiunea cenzorilor, compusă din 6 membri, între care primii trei titulari și ceilalți supleanți aleși pe trei ani, odată cu comitetul, de adunarea generală. Membrii titulari, îndată după alegere și până în maximum 10 zile, convocați de cel mai în vârstă dintre cei aleși, procedează la constituirea comisiunii, alegând din sânul său un președinte.

Asociația generală

Art. 15. — Asociația generală este alcătuită din asociațiile județene și regionale, legal constituite.

Asociațiile județene, neconstituite în asociație regională, stau în directă legătură cu Asociația generală.

Art. 16. — Organele de conducere ale Asociației sunt:

a) Adunarea generală compusă din președinții Asociațiilor regionale și județene și delegații secțiilor județene, în proporție de un delegat până la 200 membri și pentru fiecare alți 200 de membri în plus sau fracțiune trecând de 100 membri, încă un delegat.

Fiecare județ va avea un număr de voturi în adunarea generală egal cu al delegațiilor prezenți.

b) Consiliul general, compus din membrii Comitetului central și președinții secțiilor județene.

c) Comitetul central, compus din 30 membri, dintre care 21 titulari și ceilalți supleanți, aleși pe 3 ani de adunarea generală, precum și din președinții asociațiilor regionale, care deci nu mai candidează la alegerea celor 30.

Îndată după alegere sau cel mai târziu în termen de o lună, Comitetul central nou ales, compus din cei 21 membri titulari și președinții Asociațiilor regionale, convocat de cel mai în vârstă dintre cei aleși, se constituie alegându-și din sânul său un președinte, doi vice-președinți, un secretar general. Când constituirea nu se poate face îndată după alegere, nefiind în majoritate, membrii prezenți delegă pe unul dintre ei să conducă Asociația cu atribuțiuni de președinte. Numărul membrilor aleși în Comitet va fi proporțional cu numărul membrilor asociați de fiecare provincie.

d) Delegația permanentă centrală, compusă din președintele Comitetului și patru membri, aleși de comitetul central din sânul său.

e) Comisiunea cenzorilor, compusă din 6 membri, dintre care primii 3 titulari și ceilalți supleanți, aleși pe 3 ani, odată cu comitetul, de adunarea generală. Membrii titulari, îndată după alegere sau cel mai târziu în termen de o lună, convocați de cel mai în vârstă dintre cei aleși, procedează la constituirea comisiunii, alegând din sânul ei un președinte.

f) Președintele reprezintă Asociația ori de câte ori împrejurările o cer și aduc la îndeplinire măsurile hotărârile luate de organele mai sus arătate.

De asemeni, Președintele reprezintă Asociația în fața instanțelor judecătorești de orice grad sau categorie și oricărei autorități administrative, financiare și judiciare, putând da mandat ori de câte ori nevoia va cere, după a sa alegere.

În lipsa președintelui, aceste atribuțiuni revin de drept vicepreședintelui.

g) În raporturile Asociației cu membrii ei sau cu obligațiile de orice natură, ele sunt valabil luate, prin semnătura președintelui, în mod obligator și a unui alt membru din Comitet, delegat de acesta, semnături puse sub titulatura Asociației, imprimată, stampilată sau scrisă.

CAP. IV.

Fondurile Asociației

Art. 17. — Membrii Asociației sunt datori să plătească o cotizație de 1% din salariul de bază, plus gradația. Din această cotizație, 25 % revine Asociației Generale. Cota pentru Asociația regională, acolo unde ea există, va fi stabilită de adunarea generală a Asociației regionale respective.

Membrii Asociației — exclusiv soțiile lor învățătoare — sunt obligați a achita abonamentul la revista Asociației generale.

Fiecare membru este dator să contribuie cu sumele votate de adunarea generală respectivă pentru căminurile, internatele, căminurile de retragere și sanatoriile prevăzute la art. 5, alin. f, g, precum și cu orice alte contribuțiuni ce s'ar vota de adunarea generală.

Art. 18. — Incasarea cotizației generale, ca și a contribu-

buțiunilor speciale sau a abonamentelor la publicațiile oficiale ale Asociației Generale, regionale sau județene se face de către casierii județeni, direct sau prin delegații subsecțiilor, remițând apoi casierilor respectivi, ceea ce se cuvine Asociației generale și celei regionale, după modalitățile ce se vor hotări de cei în drept. Când încasarea se face prin statele de salarii, ordonanțarea se face pe numele asociației județene, care este obligată să trimită Asociației Generale și celei regionale partea ce li se cuvine. În acest caz, asociațiile județene vor ține la curent revizoratele cu retragerile sau înscrierile de membri și vor extrage după statele de salarii tablouri numinele de reținerile făcute, pentru operațiunile din registrul de partizi.

Art. 19. — Pentru toate deliberările organelor conducătoare mai sus arătate, precum și înregistrările și operațiunile fondurilor, se vor ține următoarele registre obligatorii: registrul de membrii componenți ai Asociației, registrul de procese-verbale ale adunărilor generale, Consiliului general, Comitetului central, delegației permanente, Comisiunii cenzorilor (poate fi și un singur registrul), registrul jurnal și registrul inventar, toate numerotate, șnuruite, parafate, sigilate și vizate de autoritatea judecătorească respectivă, cu obligația de a se face vizele judecătorești de încheiere de sfârșit de an social.

Asociațiile pot avea și orice alte registre ajutătoare.

După fiecare adunare generală sau ori de câte ori vor fi cerute, Asociațiile vor trimite Comitetului central și regional situații și bilanțuri, cum și compunerea organelor conducătoare, arătate în statut.

Art. 20. — Asociațiile județene, regionale și cea generală, având fonduri și avere proprie din cotizații (cota parte), contribuții, donații speciale, serbări, etc., pot a-și întemeia, separat sau în colaborate, instituții culturale, căminuri, sanatorii, etc. cu respectarea prevederilor statutare.

Fiecare își administrează autonom averea mobilă și imobilă potrivit statutelor, regulamentelor și hotărârilor adunărilor generale respective. Asociația Generale are însă drept de control gestionar asupra asociațiilor județene și regionale, iar regionalele asupra celor județene.

CAP. V.

Dispoziții comune și generale.

Art. 21. — Membrii, la intrarea lor în Asociație, dau o declarație prin care se obligă: *a)* să plătească direct sau prin statele de salarii cotizația generală, contribuțiile speciale, abonamentele la publicațiile oficiale județene, regionale sau generale, hotărâte de adunările generale respective.

b) Să fie membru al Asociației regionale și generale din care face parte Asociația județeană în care se înscrie. *c)* Să se supună statutelor și hotărârilor organelor de conducere ale Asociației.

Art. 22. — Drepturile membrilor sunt:

a) A cere sprijinul moral și material al Asociației județene, regionale și generale. *b)* A cere să beneficieze de toate avantajele acordate membrilor Asociațiilor județene, regionale și celei generale. *c)* A lua parte la congresele Asociației.

Art. 23. — Calitatea de membru se pierde: *a)* prin retragere. *b)* Prin neplata, în urma unui aviz, a cotizației, a contribuțiilor speciale sau a abonamentelor la publicațiile oficiale ale Asociației generale, regionale sau județene, la termenele și în modalitățile stabilite. *c)* Prin excludere, când lucrează împotriva intereselor și a solidarității de corp. *d)* Prin demisia din învățământ. Excluderea o pronunță Comitetele județene, regionale sau cel central, cu drept de apel la organele superioare celor care au pronunțat excluderea. Membrii retrași sau excluși n'au niciun drept asupra fondului Asociației.

Congresele Asociației.

Art 24. — Asociația Generală își ține congresul general în fiecare an la 15 Septembrie, cu ordinea de zi anunțată prin presă și direct asociațiilor județene și regionale cu cel puțin 2 luni înainte. Prin hotărârea majorității congresiștilor, membri al asociației, se pot discuta și chestiuni netrecute în ordinea de zi. În congrese nu se pot discuta decât chestiuni în legătură cu scopurile asociației.

Ședințele congreselor sunt publice și intime.

Art. 25. — Afară de congresele anuale. Asociația mai poate ține și congrese extraordinare, pentru a discuta chestiuni de actualitate presantă.

Art. 26. — Asociațiile județene și regionale pot ține congrese prealabile, cu aceeași ordine de zi, ca și ale Asociației Generale, comunicând Asociației Generale hotărârile luate. Ele pot ține congrese din inițiativa proprie, însă nu în același timp cu ale Asociației Generale.

Dezideratele oricăror congrese trebuie să fie supuse Adunării Generale.

Adunările generale.

Art. 27. — Asociațiile județene, regionale și cea generală țin adunări generale ordinare odată pe an și anume: cele județe cel mai târziu în vacanța de Paște, cele regionale cel mai târziu în luna Iulie, iar cea generală în prima jumătate a lunii Septembrie, îndată după congresul General.

Adunările generale județene se constituiesc din membrii Asociației la curent cu plățile, iar cele regionale și generale, din membrii consiliilor respective.

Art. 28. — Convocările, însoțite de ordinea de zi precisă, se fac cu o lună înaintea pentru Asociațiile județene și regionale și cu două luni pentru cea generală. Anunțarea se face prin presă și direct, către membrii care constituiesc adunările generale respective.

Toate convocările se fac de către președinți, pe baza hotărârii comitetelor respective, sau de cenzori, sau de 1/3 din numărul membrilor la curent cu plata cotizației.

Pentru asociațiile regionale și județene, convocarea se poate face și de Comitetul Central.

Art. 29. — Adunările generale extraordinare se pot convoca de aceleași organe, ori de câte ori este nevoie, cu cel puțin o lună înainte cu ordinea de zi precisă.

Art. 30. — Adunările generale ordinare și extraordinare se prezidează de președinții asociațiilor respective, când ei au făcut convocarea sau de un președinte ales de adunare, când a fost convocată de cenzorie sau de 50 membrii, asistați de 2 *secretari* și de 2 *scrutatori*, aleși de adunare.

Art. 31. — Indatoririle adunării generale sunt: a) Să asulte și să decidă asupra dării de seamă a președinților despre mersul Asociației în anul expirat. b) Să aprobe bilanțul și să dea descărcare de gestiune comitetelor, după ascultarea rapoartelor

cenzorilor și să decidă în caz de neaprobare. c) Să hotărască asupra înființării de căminuri, sanatorii, case de odihnă, cumpărări, înstrăinări și schimbări de destinații a imobilelor Asociației respective. d) Ră aprobe bugetul pe anul viitor. e) Să aleagă comitetul Asociației respective. f) Să aleagă comisiunea cenzorilor g) Să fixeze programul de activitate pentru viitor.

Art. 32. — Adunările generale ordinare și extraordinare se țin cu majoritatea membrilor, iar hotărârile se iau cu majoritatea absolută a membrilor prezenți, afară de chestiunea de sub litera c, art. 31, asupra căreia hotărârile se iau cu $\frac{2}{3}$ din numărul membrilor prezenți.

Dacă la ora fixată nu se prezintă jumătate plus unul din numărul membrilor, adunarea generală se ține după 2 ore, în aceeași zi, cu orice număr de membri prezenți. Nu pot lua parte la adunările generale extraordinare ale Asociațiilor județene decât membrii în curent cu cărțile obligatorii către Asociație, iar la adunările generale ale Asociației Generale, decât secțiile în curent cu plata cotei cuvenite.

Art. 33. — Demiterea conducătorilor se face în adunare generală extraordinară, anume convocată de cenzori sau de $\frac{1}{2}$ din numărul membrilor Asociației, la curent cu plățile datorite către Asociație cu două luni înainte, cu ordinea de zi precisă și cu dovadă de primirea convocării de către cel puțin $\frac{3}{4}$ din membrii Asociației la curent cu plățile.

Cei vizați prin convocare, vor fi înștiințați prin scrisoare recomandată, cuprinzând ordinea de zi.

Hotărârile se iau cu $\frac{2}{3}$ din numărul membrilor prezenți, dacă la adunare s'au prezentat și au luat parte la vot cel puțin $\frac{2}{3}$ din numărul membrilor oe drept.

Art. 34. — Nu sunt valabile hotărârile adunărilor generale convocate neregulat. Contestațiile se pot face de cei în drept de $\frac{1}{10}$ din numărul membrilor prezenți la adunare și numai în ziua adunării și se judecă de Comitetul central pentru asociațiile județene și regionale, iar pentru Asociația generală de o nouă adunare generală, convocată în regulă, de președintele Comitetului central,

Când aceasta nu face convocarea în termen de două luni dela primirea contestației, ea se face de comisiunea cenzorilor.

Art. 35. — Când numărul membrilor care descompletează

comitetul prin demitere sau alte cauze, trece de numărul supleanților, comisiunea cenzorilor înlocuiește comitetul cu delegație permanentă provizorie, compusă din trei membri ai Asociației la curent cu plata cotizației, care își alege un președinte și tot comisiunea cenzorilor convoacă o nouă adunare generală, pentru alegerea întregului comitet și a comisiunii cenzorilor.

Convocarea se face în termen de trei luni dela descompletare.

Art. 36. — Votarea în adunările generale se face personal, prin ridicarea mâinii sau prin vot secret, când se cere 10/100 din numărul membrilor prezenți

Votarea de persoane se face numai prin vot secret, cu creion, pe buletin alb

Alegerea membrilor în comitet și comisiunea cenzorilor se face odată pentru toți, cu specificarea respectivă și se declară aleși cei care au întrunit mai multe voturi, în ordinea descrescândă.

La alegerea Comitetului central se va avea în vedere și reprezentarea provinciilor, în raport cu numărul membrilor asociați. Membrii care ocupă funcțiuni în controlul și administrația școlară sau publică, nu pot fi aleși în comitetul sau comisiunile cenzorilor, Asociațiilor județene, regionale și generală. Ei își pierd această calitate pe tot timpul funcționării în control sau administrație, dacă au fost numiți ulterior alegerii. Rudele până la al treilea grad și soții nu pot face parte din comitet sau comisiunea cenzorilor.

Consiliile regionale și generale

Art. 37. — Consiliile regionale și cel general, în afară de atribuțiunile ce au când sunt întrunite în adunări generale, mai constituesc și organul suprem de conducere al Asociațiilor respective. În această calitate, aprobă intrarea în Asociația generală a Asociațiilor didactice, aprobă statutele și regulamentele Asociațiilor județene și regionale, putând da delegație pentru aceasta comitetului central în ceea ce privește aplicarea statutelor și administrarea fondurilor.

Pentru chestiuni urgente, el poate fi convocat oricând de președintele Comitetului central. În aceste ședințe nu se pot discuta chestiuni care se țin de atribuțiile Adunărilor generale.

Comitetele județene, regionale și central

Art. 38. — Comitetele județene, regionale și cel central conduc Asociațiile respective, conform statutelor și hotărârilor adu-

nărilor generale și consiliilor generale, întrunite în ședințe obișnuite. Ele numesc comitetele de apărare, comisiile de studii, etc. ele pot fi demise conform statutelor în total sau în parte, pentru rea administrație sau altă vină dovedită ca păgubitoare Asociației sau corpului învățătoresc în genere. Ele se întrunesc ori de câte ori sunt convocate de Președintele lor, de cenzor sau de trei membri pentru județ și regiune și 5 membri pentru Asociația Generală, iar obligatoriu cele județene și regionale trimestrial, ce central semestrial. Membrii din comitet, care lipsesc nemotivat la 3 ședințe consecutive, se consideră demisionați.

Ședințele comitetului se țin cu majoritatea membrilor ce le compunere. Hotărârile se iau cu majoritatea celor prezenți.

În caz de paritate, votul președintelui decide.

Sunt prezidate de președinte, iar în lipsă de vice-președinte.

Când se simte nevoie, pot fi chemați la ședințele comitetului central și președinții asociațiilor județene și regionale.

Delegațiile permanente

Art. 39. — Delegațiile permanente lucrează în numele comitetelor și sub rezerva ratificării acestora. Ele țin ședință cel puțin odată pe lună și deliberările lor vor avea loc în mod valabil în aceleași condițiuni de număr și vot ca și a comitetelor.

Comisia cenzorilor

Art. 40. — Pe lângă atribuțiile arătate mai sus, cenzorii controlează și verifică operațiunile de casă o dată puțin de două ori pe an. Verifică gestiunea comitetelor la finele anului și fac rapoarte de către adunările generale ordinare. Convoacă la nevoie adunări generale extraordinare. Ei pot lua parte, cu vot consultativ, la ședințele comitetelor, lucrările lor sunt valabile când sunt semnate de majoritatea lor. Când încetează, din orică cauză, de a mai fi cenzori activi, sunt înlocuiți, în ordinea voturilor obținute de către supleanți.

CAP. VI.

Bilanțul-Bugetul

Art. 41. — Casierii, împreună cu comitetele respective, încheie la sfârșitul anului bilanțul, care trebuie să cuprindă tot activul și pasivul asociației și-l prezintă adunării generale.

Bilanțul trebuie publicat în publicațiile Asociațiilor, cel puțin

înainte cu o lună de adunarea generală ordinară sau se trimit în copie membrilor care constituiesc adunările odată cu convocarea acestora.

Din venitul curat 10% se trece la fondul de rezervă iar restul se împarte după necesități. Fondul de rezervă se depune spre fructificare la o instituție de stat, la băncile învățătorești sau poate fi investit în imobile și efecte de stat.

Comitetele ce alcătuiesc bugetele pentru anul viitor și le supun adunărilor generale spre aprobare.

Anul social se încheie la 31 Decembrie.

Până la votarea bugetului nou, se aplică bugetul anului precedent.

CAP. VII.

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 42. — Situațiile juridice și orice avantaje legale obținute de Asociația generală, se resfrâng de drept și asupra asociațiilor județene și regionale, legal constituite, pe lângă cele obținute de acestea parțial.

Art. 43. — Nicio asociație județeană sau regională nu se poate retrage din Asociația Generală. Comitetele care vor contraveni acestor dispoziții, vor fi dizolvate de Comitetul Central și înlocuite printr-o comisie interimară cu un număr de 3 membri pentru asociațiile județene și 5 membri pentru cele regionale. Acestea vor convoca în termen de trei luni dela numirea lor, adunări generale extraordinare, pentru alegerea comitetelor respective. Convocarea o poate face și comitetul central.

Aceleași sancțiuni se aplică și comitetelor județene și regionale, care lucrează în contra unității și solidarității Asociației Generale.

Au însă dreptul de apel la Adunarea generală ordinară a Asociației Generale. și contestația va figura neapărat în ordinea de zi a adunării.

Art. 44. — O asociație județeană nu se poate dizolva, dacă sunt măcar 25 membri care vor s'o continue. Ceilalți se pot retrage fără nici un drept asupra fondurilor asociației.

O asociație regională se socotește dizolvată când 3/4 din județele care o compun se retrag, în urma unei adunări generale, ținută cu 2/3 din numărul membrilor în curent cu plata cotizației hotărârea fiind luată cu 2/3 din numărul celor prezenți. Adunarea

Generală nu se poate dizolva decât conform legilor de Stat.

Art. 45. — În caz de dizolvare, arhiva și averea Asociațiilor județene și regionale trec în păstrarea Asociației generale, iar arhiva și averea Asociației generale, trece în păstrarea Asociației județene hotărâtă de Consiliul general.

La reconstituire, fiecare asociație reintră în posesia arhivei ori averii aflate în păstrare.

În timpul dizolvării, asociația purtătoare nu poate cheltui decât din uzufruct pentru întreținerea instituțiilor celor dizolvate ținând contabilitate separată.

Art. 46. — Modificarea statutelor nu se poate face decât în Adunare Generală ordinară sau extraordinară cu 2/3 din numărul membrilor care au drept să constituie adunarea generală.

Convocarea în acest caz trebuie făcută cu două luni înainte, direct și prin presă.

Art. 47. — Comitetele județene, regionale și cel central se aleg pe timp de 3 ani.

Comitetul central va îngriji de reorganizarea Asociațiilor județene și regionale pe baza noului statut, luând la nevoie inițiativa de a le reorganiza prin delegați, când comitetele respective nu-și fac datoria.

Art. 48. — Pentru realizarea scopurilor comune, Asociațiile județene regionale și cea generală pot conlucra sau se pot federa cu alte organizațiuni didactice sau de salariați publici, cu respectarea principiilor fundamentale ale acestui statut.

Asociația generală poate conlucra și se poate federa și cu organizațiile didactice, de interes general, cultural și profesional.

Art. 49. — Asociația Învățătorilor bănățeni, având calitate de persoană juridică și morală, se înglobează în cadrele Asociației Generale a Învățătorilor din România, păstrându-și intactă ființa și organizațiunea ei actuală, garantându-i-se respectarea tuturor drepturilor ei, rămânând singură și definitivă proprietară a averilor ei actuale și a celor ce le va mai câștiga în viitor și urmând să se conducă și pe mai departe după statutele și regulamentele ei actuale.

În caz de modificare a statutelor de azi, se va cere și avizul Consiliului General, al Asociației Generale a Învățătorilor din România, care va îngriji ca eventualele modificări să nu fie în dauna și bunul mers și al intereselor generale ale Asociației Generale și

a întregii învățătorimi.

Art. 50. — Asociațiile regionale și județene sunt obligate ca în timp de un an dela publicarea statutelor prezente să-și pună de acord statutele lor cu ale Asociației generale, satisfăcând și cerințele legii persoanelor juridice și regulamentul ei, sub sancțiunea de a nu mai fi considerate, după acest termen, membre ale Asociației generale.

Asociația generală va putea prelungi acest termen la cerere și după împrejurări, pentru fiecare Asociație regională sau județeană; dacă și după acordarea ultimului termen, Asociațiile nu se vor conforma, se va cere dizolvarea și lichidarea conform statutelor și legii.

Notă.

Statutul Asociației generale a învățătorilor din România a fost autentificat de Tribunalul Ilfov cu No. 12686-1927, pe baza căruia s'a acordat personalitatea juridică, prin sentința Tribunalului Ilfov, secție 1-a civilo-corecțională. no. 39 din 30 Iunie 1927, fiind înscrisă în registrul persoanelor juridice a no. 354-1927.

Asociațiile județene și cele regionale, făcând parte integrantă din Asociația generală sunt și ele, prin aceasta, persoane juridice.

Statutul s'a modificat la 10 Iulie 1928 și s'au admis modificările prin sentința no. 33 a Trib. Ilfov din 16 Mai 1929.

Modificat din nou la 6 și 7 Decembrie 1929 și admise modificările prin procesul-verbal no. 16184-1930 al Trib. Ilfov-Notariat.

Modificat la 9 Septembrie 1934, în adunarea generală dela Iași și admise modificările prin sentința no. 25 din 22 Februarie 1935, Tribunalul Ilfov, Secția I. c. c. publicată în Monitorul Oficial no. 20 din 23 Martie 1935.

Modificat la 5 Septembrie 1938, în adunarea generală dela Congresul din Constanța și autentificate de Trib. Ilfov, prin decizia no. 12396-1939.

Statutul de față cuprinde toate modificările făcute până la 5 Septembrie 1938.

C R O N I C A

Avem bucuria de a anunța colegilor, că la examenul de admitere la Școala Normală Superioară din Cluj, au reușit colegii arădani:

1. I. Vârtaciu, *întâiul dintre toți candidații, cu media 8,66.*

2. Gh. Tudor, *al doilea dintre reușiți cu media 8,50.*

3. Vasile Lădaru, *al patrulea dintre reușiți, cu media 8,37.*

Rânduri la moartea lui George M. Zamfirescu

de R. Teodor Florușiu

În toamna aceasta sumbră și tristă, scrisul românesc a suferit o nouă încercare. O boală care nu iartă, ni l-a smuls pe George M. Zamfirescu, romancierul viguros și dramaturgul cu valențe de creație inedite și surprinzătoare.

În tinerețe a frecventat cunoscutul salon literar a lui Alexandru Macedonsky, unde spiritalul său sbuciumat s'a odihnit ca într'o oază și unde a cunoscut o adevărată înțelegere și un puternic îndem spre creație. A debutat prin versuri. După război îl găsim la Satu-Mare unde reușește să grupeze în juru-i o mână de tineri plini de entuziasm și speranță (cu cari se scoată o frumoasă revistă, unde cu febrilitatea-i cunoscută semnează poezii, cronici literare, încercări...

Firea melancolică, ochii aprinși și sclipitori arătau un mare sbucium, o mare framântare în sufletul autorului »Madonei cu trandafiri«, care-l mină zi de zi, până ce s'a stins și ultima pâlpăire de viață din trupul prea obosit și firav al acestui virtuos al condeiului...

Critica literară a înregistrat cu mare satisfacție apariția romanelor sale »Gazda cu ochii umezi«, »Madona cu trandafiri«, »Maidanul cu dragoste«, »Sfânta mare nerușinare« și prea cunoscuta sa piesă de teatru »Domnișoara Nastasia«.

Gemi, — cum îi ziceau prietenii lui literari, a iubit mult lumea periferică a orașelor, mahalaua, pe care-o zugrăvește magistral în romanele sale, cu framântările, cu pitorescul și cu ineditul ei. Eroii lui sunt recrutați de aci. »Domnișoara Nastasia« vine tot din această lume periferică și obscură...

În ultima vreme, George Mihail Zamfirescu s'a dedicat teatrului, unde ca regisor, cu un fin simț de observație și cu o fantezie bine dotată, a contribuit mult la ridicarea Teatrului Național din Iași.

S'a stins la o vârstă când pentru alții abia începe adevărata ascensiune, la patruzeci de ani. S'a dus în lumea de dincolo de dincolo de cotidian, să întindă mâna lui Gib Mihăescu, Caton Teodorian, N. M. Condiescu...

Infrânt de viață, trupul lui George Mihail Zamfirescu, a fost urmat la groapa din cimitirul Sfânta Vineri, de copilele sale cu fețe crispate de durere, de o soție desnădăjduită și de un grup restrâns de prieteni literari.

Undeva pe cărările nebănuite ale Căii Laptelui, spiritul lui Gemi, plutește grav și pur...

Scriitorii și-au dat tributul și în toamna aceasta mohoritei și și neînduplecatei zâne: moartea.

R. Teodor Florușiu

Modificarea Legii de organizare a învățământului

Intr'un consiliu de miniștri ținut în cursul celei de a treia săptămână a lunei octombrie a. c. Domnul ministru Petre Andrei a prezentat proiectul *Legii de modificare a principiilor de organizare a învățământului*. Consiliul a aprobat acest proiect.

În curând deci, această lege va vedea lumina tiparului. Iar corpul didactic și-o va putea procura dela librăriile din Arad.

Până acuma nu se știe în ce măsură, această lege va privi învățământul primar, căci este vorba de organizarea învățământului în general.

REVISTE

Dintre publicațiile periodice eâte ne parvin, am a'es câteva, din cari picuim;

Gândirea pe Septemvrie 1939 aduce două substanțiale lucrări în proză, pe lângă numeroase poezii semnate: Virgil Carianopol („Cântecul tatii“ ne amintește „Cântec de mamă“ apărut nu de mult), Aurel Marin („Despre lume, prieteni și moarte“), Emil Isac, Maria Constantinescu și Ștefan Baciu din care subliniem:

*N'am să te uit, lumină cu buzele fine,
Încă te-aud trecând, cu arcușul pe coarde,
Încă te văd răsărind din culori ireale,
Tulburătoare.*

*Nu știu: odaia aceasta-i o navă cu vise
Căreia-i sunt căpitan bărbos, fluerând
[pe coverta
Calm, apusul de soare torid îmi așază
Chipul pe frunte*

Ion Petrovici publică un vast studiu despre problema nemuririi în cadrul criticii filosofice: „Dincolo de zare“. Vorbește de religie și vis, apoi trece în revistă filosofii cari au ridicat această problemă în timpurile vechi, Pitagora, Platon, Aristotel, Descartes, Leibnitz, Kant, pe cari îi aduce în sprijinul tezei, în opoziție cu Epicur, și filosofia materialistă a veacului XIX-lea.

Problema capătă mai multă înțelegere în preajma secolului XX-lea, prin James și Bergson. Se stabilește că nu există un paralelism viguros corp-spirit, cum s'a crezut. Nici măcar o suprapunere complectă. Fenomene particulare ale amintirii, tendința organizatoare a rațiunii, telepatia ca o comunicație directă a spiritului, — conduc la o serie de concluzii cari ne fac să aprobăm fraza: „Avem dreptul la speranța

de supravețuire — legitimată de cotitura cea nouă a științelor și filosofiei contemporane*.

Intr'adevăr, pe baza teoriei relativității știința constată că există o sumă de realități, un univers de formule abstracte. — Se trece dincolo de spațiul tridimensional de care se leagă „substanța” materiei — „se pune degetul deci pe profunziuni transcendentele”. „Formulele științei moderne sunt semnalul altei lumi, de care lumea noastră se apropie numai”. „Idea unei lumi încorporale, pe care spațiul nostru nu o cunoaște apare ca o certitudine întemeiată. Distrugerea corpului nostru nu implică distrugerea ființei noastre”. S'ar putea să întâlnim „viața fără trup” la frontierele lumii noastre sensibile? Biologul Martin Morley afirmă descoperirea unei *forțe vitale*, preexistente și *protoplasma primordială*, produs al materiei moarte! „Nu viața se naște din corp, ci invers” — spune el „contrarul vieții nu e moartea, ci latența”. „Animalul își pierde corpul, dar nu viața”!

Să punem întrebarea: evoluția — existând indiscutabil într'o formă — se oprește la om, ori acesta e depășit de un „supraom”? Se pare că „Omul ar reprezenta apogeul tovarășiei spirit-corp — și ar trebui să admitem o continuare *incorporală* a vieții universale” — încheie profesorul Petrovici, atrăgătorul său studiu.

Nichifor Crainic scrie frumos „Despre artă”, arătând că arta are misiunea de a recrea pe om în mod spiritual. D-sa subliniază legăturile dintre Biserică și artă că aceasta umple un gol estetic: ra-

iul. După ce critică violent morală artei elene, arată că arta nu e o imitare a naturii ci, cel mult o stilizare, o tipizare, o sugerare. „Opera de artă e o bucată de materie șlefuită, în care explodează permanent, strălucirea unei frumuseți ideale”. Ea *sugerează* certitudini de înalt ordin, pe cari însă numai religia le dă. „Pictura bisericească e revelația simbolică a cerului în suflet”. In euforia artei în general, participăm la lumea transcendentală, căci arta este „imitația lui Dumnezeu”.

Tot d. N. Crainic măi scrie și un delicat elogiu prozatorului și colaboratorului M. N. Condiescu — decedat de curând.

La „idei, oameni și fapte” Vladimir Dogariu scrie despre „Dostoewsky predestinându-și eroii. G. I. Iacob despre „Ortodoxism și monahism” și Mariella Coandă despre „Leonardo omul renașterii”. La „cronica literară”, semnează Sept. Bucur, Pan. Vizirescu, Vrabie etc.

Societatea de mâine (Aprilie-Iunie 1939, socială, culturală) aduce contribuția lui Gr. Bugariu, I. Clopoșel, P. Andrei, etc. D. ministru scrie despre „O nouă legiferare” și arată că școala primară în loc de concepția individuală, va accentua idea de integrare a individului în comunitate și subordonare față de ea. De aceea se va da deosebit rol comunităților de muncă, cooperație, Straja Țării, Serviciul Social, etc. „In același timp, pentru crearea elitei conducătoare a Statului... am impus învățătorului observația elevilor și întocmirea fișei

personale. Și tot pentru același motiv am introdus concursuri județene între cei mai buni elevi. Am înscris și accentuat caracterul practic și sintetic al învățământului primar“.

„Toate cunoștințele trebuiesc introduse în mintea copilului nu în mod separat, ci integrate în unități de viață, legate într'un tot pe care copilul nu-l va uita niciodată“.

Iustin Sava publică un vast studiu despre problema salvării Moșilor cu constatări și propuneri. Mai semnează Isabela Sadoveanu, și Marcel Olinescu (o interesantă cercetare asupra unei variante bănățene a baladei „Meșterul Manole“). Revista se încheie cu „fapte, idei, observații“.

Hotarul apărut în luna Iulie, se prezintă în peste 60 pag. cu un material bogat și variat. Semnează versuri: E. Hanganu, Olimpia Iosif, S. Hotăran și N. Jianu care se impune. Cităm din „Răvaș“:

*Vezi bade loane, unde-i mama...
Spune-i că mi-i scârbă și-s posac,
Mi-s obrazii pământii ca huma
Și de când e moartă, eu tot tac,*

*Că aștept să-mi ardă lumânarea
Peste frunte, peste ochi și peste grai...
Spune-i că-i sărută mâna
Fătul ei cuminte, Niculai...*

Olimpia Iosif semnează și un studiu asupra scriitorului Montaigne. La cronică literară, Al. Constantinescu aduce o interesantă prezentare a poeziilor lui I. Tripa, produs al meleagurilor arădane. Tot d-sa semnează cro-

nica cărții: „Guide de la Roumanie“. Subliniem „colțul limbistic“ al profesorului Constantinescu, unde dovedește multă libertate — filologic motivat — față de regulile ortografice oficiale. La cronică scrisului — opere de valoare și traduceri chinuite: Spor-kembroke“ de Ch. Morgan — semnează I. Moldovan. Mai remarcăm: Gh. Moțiu (Stropi din cascada vieții), Tulia Bogdan (Reuniunea Femeilor Române), Al. Alexandrescu (Noaptea astronomică), Augusta Rubenescu, S. Veselie, reviste și însemnări.

Revista Fundațiilor Regale (Sept. 1939) aduce: Versuri de N. Dvidescu, Al. Philip-pide, și Em. Gulian:

*In harta vieții toți sunt de moarte știutori,
Numai strigoii mai gândesc la nemurire.
(din „Valea de fer“)*

Al. Marcu scrie „Lămuriri pentru o psihologie a lui Leopardi“.

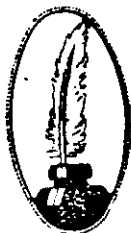
G. M. Constantinescu, despre „Experiența americană“ Americanul e grosolan? Dar unde nu sunt grosolani? El are un fond de bunătate. Toți trăesc la fel. „Femeia și civilizația s'au asociat în a uză și exploata pe bărbat“. Familia a dispărut. Au apărut cluburile, și tristețea. Americanul a crezut că poate cumpăra cu bani civilizația — fiindcă el are numai bani. Dacă a ajuns la o perfecțiune materială, îi lipsește esențialul. Acolo există o criză a elitelor, o criză a moralei. Arhitectura New-Yorkului este expresia sufletului american. Arta lor e lipsită de feminitate. „Tru-

pul femeilor: pretext pentru toaletă". În toate se vede *artificialul*. „O civilizație se întemeiază nu pe instituțiile de stat, cât pe miile de căminuri. Dar femeia nu-i ajută, căci a fugit de acolo; nici religia nu-i mângâie”. „Pacea Americii nu e superioritate — securitatea lor e iluzorie”. „Libertatea lor e tot așa de goală ca statuia uriașă ce i s'a înălțat”. În fine, americanul știe munci, — dar nu cunoaște arta de a trăi.

N. Petrescu scrie despre „Difuziunea civilizației” și P. Ionescu despre „Cultură majoră și minoră”. Literatură în proză: G. M. Zamfirescu („Miss”) și Dan Petrașincu (Planeta moartă). Mai semnează: Streinu Vl., Cioculescu Ș., Bucuța, Biberi, Eliade Comănescu, Suchianu, Popescu, Miromnescu și Missir. Cronici vaste și interesante, actualități muzicale, reviste streine și române.

L'illustration (Aug 1939) dedică câteva pagini „României Noi”. Articole despre geografia, economia, industria, minele, istoria, politica și renașterea țării, sunt însoțite de documente fotografice, în admirabilă ținută tehnică. Prezentarea revistei franceze pentru străinătate are valoare informativă.

I. Moldovan

Jurnalul Literar și dl. Gh. Călinescu

Inițiativele cu caracter cultural — în deosebi azi — sun adevărate »salturi mortale«.

Interesul manifestat pentru asemenea preocupări, este foarte restrâns. Cauza acestei restricții de participare la acțiunile de natura slovei — își are pe lângă multe altele, — o explicație ce ține de însăși structura lucrurilor.

Crezându-ne fiecare chemat să prestăm o anumită acțiune culturală, năvălim la a înființa reviste și ziare. De aci numărul considerabil la care se ridică numărul publicațiilor, fără a se ridica — din punct de vedere cultural — la nivelul cerut de lectori.

Ca urmare firească a »duiumului de condee«, reese hotărâtorul »refuzat«, scris fără nici un control, ba cu profundă indiferență, de publicul cetitor.

Dl. prof. G. Călinescu a trecut peste orice considerent și a pus bazele revistei de înaltă factură »*Jurnalul Literar*«.

Începutul a fost din cele mai fericite, dat fiind regularitatea cu care apare și căldura manifestată de un număr însemnat de intelectuali încercați.

Se naște o primă întrebare: Cum se poate?

Explicația este din cele mai simple pentru toți câți urmărim cu atenție această revistă.

Două caracteristici stau la baza acestui mândru succes.

1. O putere de muncă extraordinară de mare; promptă și părintească.

2. Artisticul realizat.

Poșta redacției — această rubrică — pentru foarte mulți, loc de batjocura, este o primă confirmare a afirmației de mai sus.

Nu se dovedește o corespondență trimisă, la care eminentul critic să nu-i răspundă cu toată căldura sufletească ce-l caracterizează: »Bine. Se publică. Slabe — neîntârziind să-l pună în legătură cu diferite genii ce au avut același început, dar au cules laurii gloriei, prin muncă asiduă.

Cerința 'n plus a dlui prof. Gh. Călinescu să se trimită pe lângă versuri și articole este făcută cu vădită conștiință.

Iși dă pe deplin seama că nu-mai din versuri nu poți surprinde întreg ansamblu de gândire al cuiva. Orientarea filozofică se așterne minunat și complet în proză.

Aceasta este semnificația cererii »Suntem de părere să ne trimiteți și articole«.

Dar munca înțeleaptă nu se oprește aici. Se desăvârșește cu deplină bucurie în substanțialele articole despre scriitorii noștri, pe care îi conturează într-o lumină de vie subtilitate.

Fiecare scriitor își găsește locul convenit fără exagerări de evaluare sau subestimare.

Cunoașterea amănunțită a gândurilor — așternute — în operele analizate, sustrage pe critic dela orice imprudență, de care se fac culpabili majoritatea criticilor.

Spiritul analizator își întinde activitatea cu deplina reușită și în publicarea operelor contemporane, cari pentru eminentul profesor trebuie să îndeplinească condiția de-o capitală importanță pentru opera de artă: »Frumosul în cel mai înalt grad«.

Tendența — fie de orice nuanță — rămâne simplă vrere, când nu este susținută de »frumos«.

Cultura universală ce-o posedă îndrumătorul Jurnalului literar, îmbină într'un tot armonios, frumosul națiunii române cu frumosul altor națiuni, dând cultura universală, căruia nu trebuie să i se pună zagazuri.

Dorim ca rândurile așternute în revista »Școala Vremii«, org. învățătorilor din jud. Arad, să fie un sprijin ce-ar contribui în mod real la îndeplinirea scopului ce și l-a fixat dl. prof. Gh. Călinescu.

Ștefan Codreș

Pe marginea unei comemorări.

Anul acesta pe muchia vremii s'a încrestat al zecelea an, de când în congresul general dela Craiova, destinul »Asociației generale a Învățătorilor din România« a fost legat de o personalitate providențială, prin alegerea în calitate de președinte a D-lui D. V. Țoni.

De prilejul acestui deceniu, împlinit în munca pentru învățătoria română, Asociația generală a ținut să aducă prinosul său de iubire și devotament, față de neobositul ei președinte pe viață Dl Ministru Subsecretar de Stat la Educația Națională, Dimitrie V. Țoni.

Organul oficial al Asociației, revista »Școala și Viața« a fost de astă dată crainicul și mesagerul care a adus ca dar Dlui Ministru Țoni, omagiile învățătorimii române.

Numărul pe Sept.-Noemb. a revistei »Școala și Viața« cu ocazia aceasta a îmbrăcat haină sărbătorească de mare praznic, fiind închinat ca un călduros omagiu pentru străduințele și sbuciumul încununat cu splendide victorii, pe care »cel mai bun învățator« D. V. Țoni, le-a depus pentru școala românească.

Aparând în condițiuni tehnice admirabile, scris în peste 300 de pagini pe hârtie de superioară calitate »Școala și Viața«, închinată Dlui Ministru D. V. Țoni, aduce cu sine un bogat și variat material.

În mai multe articole semnate de condeie consacrate în scrisul și viața culturală a țării noastre, se cuprinde o splendidă icoană, a tot ceea ce — isvorât din străduința unui singur om — Dl D. V. Țoni, a adus ca neprețuit aport pentru instituția de crucială importanță care este școala, în viața noastră națională; se mai vede clar și grija pe care a depus-o pentru creierea unui destin superior celui care este apostolul Neamului: Învățătorul. Activitatea secțiunilor județene ale Asociației — fruct a energiei și a spiritului de inițiativă pe care Dl D. V. Țoni l'a dăruit cu nețărmurită dărnicie școalei — este bine redată în această revistă prin, fotografiile și alte documente interesante.

Pe lângă rostul omagial »Școala și Viața« apărută în număr festiv, mai are o altă semnificație, o semnificație profund instructivă.

În paginile ei este redată așa de frumos viața și străduința unui om mare, cu adevărat.

Viața și sbuciumul Dlui Ministru D. V. Țoni, pentru binele obștesc este un pilduitor exemplu pentru noi, un sugestiv îndreptar de conduită, un călduros și dătător de curaj, îndemn la cinste și muncă pentru Neam.

Cu tot entuziasmul și bucuria »Școala Vremii« participă la această emoționantă manifestare și își exprimă nețărmurita admirație și recunoștință pentru marile sprijinitori al învățătorimii Dl Ministru D. V. Țoni.

Aflăm din ziare, la încheierea numărului de față al revistei, și rezultatele examenelor dela Școala Normală Superioară din București. Domnul Inspector școlar al județului Arad, Constantin Dogaru, e printre primii reușiți la aceste examene.

Asociația Învățătorilor din Arad, se bucură sincer de frumoasele succese obținute de distinșii ei membri și le adresează felicitări.

In munca din viitor, le urează aceleași frumoase succese.

A apărut:

„Școala și Viața“, Revista Asociației generale a învățătorilor din România, anul X., nrul 1—3, pe Septembrie-Noembrie 1939.

Număr Omagial închinat d-lui Ministru D. N. Ţoni.

Colaborează distinse condee din lumea învățământului și culturii românești: Teodor Iacobescu, Teofil Gh. Sidorovici, Rădulescu-Motru, Simeon Mehedinți, Ion Simionescu, Apostol Culea, Ion Mihalache, Emanoil Bucuța, Gr. Taușan, N. Dunăreanu, Stanciu Stoian, D. Iov, etc. etc.

Acest volum cuprinde și activitatea tuturor secțiunilor județene, însoțite de fotografii documentare, drept serioasă contribuție la un istoric al Consolidării de breslă a învățătorii.

O rugăminte

Domnii învățători, cari sunt abonați la revista »Școala Vremii«, sunt stăruiitor rugați, să-și anunțe schimbările de domiciliu administrației revistei strada Abatorului 12, pentru ca să li să trimită revista la adresa noului domiciliu.

Adm. „Șc. Vremii“

In atențiunea D-lor învățători

Cooperativa Școala Poporului din București va tipări toate registrele și imprimatele pentru toate școlile din țară, cu prețuri extrem de reduse. Domnii învățători sunt rugați călduros, să facă comenzi prin »Librăria Învățătorilor« din Arad, care va face comenzile colectate la cooperativa menționată.

TABLOUL

cu restanțele la abonamentul Buletinului Școlar
jud. Arad

Nr. abon.	Gradul școlii	Localitatea	De anii	Total
60	șc. prim. de stat	Aciuța	1929, 1935, 1938	1662
62	"	Adea-colonie	1937, 1938	440
63	"	Agris	1938	420
64	"	Aldești	1936, 1938	518
66	"	Utviniș	1937, 1938	440
69	"	Avram Iancu	1930, 1938	1980
132	"	Bătuța	1933, 1937	1080
133	"	Bănești	1930, 1935	1260
136	"	Berechiu	1937, 1938	440
137	"	Bocsig	1938	420
138	"	Bodrogul vechiu	1938	220
141	"	Berindia	1933, 1938	1240
142	"	Brusturi	1936, 1838	660
143	"	Buceava Șoimos	1938	220
148	"	Bodrogul nou	1938	220
326	"	Camna	1938	220
327	"	Caporal Alexa	1930, 1938	1980
328	"	Căpruța	1938	220
329	"	Cermemei	1837	220
330	"	Cicir	1933, 1937	940
332	"	Cintei	1934, 1938	1100
343	"	Corbești	1935, 1938	700
344	"	Covăsinț	1937, 1938	440
345	"	Cristești	1930, 1938	1980
346	"	Crișana	1938	220
350	"	Curtici	1932, 1938	1320
351	șc. copii mici	Curtici	1933, 1938	1320
353	șc. primară	Colonia Avram Iancu	1935, 1938	880
354	"	Colonia Andrei Șaguna	1938	220
355	"	Colonia Iratoșul	1938, 1938	440
357	" fete	Curtici	1937, 1938	411
570	"	Drauți	1935, 1936	440
572	"	Dulcele	1933, 1938	1180
573	"	Dumbrava	1938	220
574	"	Dumbrăvița	1938	220
716	"	Ghioroc	1938	220
722	"	Groși Gălmag'u	1934, 1935, 1938	476
723	"	Groșii noi	1937, 1938	440
734	"	Grahonț	1938	220

Nr. abon.	Gradul școlii	Localitatea	De anii	Total
725	"	Gura Văii	1929, 1939	1960 "
800	"	Hălmăgel	1925, 1935, 1937, 1938	2970 "
802	"	Hodiș	1938	220 "
803	"	Honișor	1938	220 "
804	"	Hălmăgel căt. Bănești Sârbi	1938	220 "
855	"	Ineu	1938	220 "
856	șc. copii mici	Ineu	1938	220 "
857	șc. primară	Ionești	1929, 1936, 1938	1960 "
932	"	Laz	1938	220 "
933	"	Lazuri	1936, 1938	660 "
934	"	Leasa	1930, 1038	1980 "
936	"	Luguzău	1938	220 "
937	"	Luncșoara	1927, 1938	2580 "
1007	"	Măderat	1937, 1938	440 "
1009	"	Măgulicea	1932, 1938	1440 "
1010	"	Mândruloc	1938	220 "
1011	"	Mănerău	1935, 1938	1430 "
1014	"	Mermești	1938	220 "
1014	"	Milova	1930, 1038	1980 "
1015	"	Minead	1935, 1937	540 "
1016	"	Miniș	1930, 1938	1980 "
1018	"	Minișul de sus	1931, 1938	1760 "
1023	"	Moroda	1937, 1938	440 "
1024/a	"	Iosaș-Movilă	1937, 1938	440 "
1095	"	Nădălbești	1931, 1936, 1938	1540 "
1097	sc copii mici	Nădlac	1934, 1938	920 "
1128	șc. primară	Obârșia	1930, 1934	1100 "
1129	"	Ociul	1934, 1938	1040 "
1248	"	Păiușeni	1936, 1938	640 "
1249	"	Panatul nou	1938	220 "
1254	"	Pârnești	1932, 1938	1540 "
1256	" nr. 1	Pecica	1938	220 "
1257	" nr. 2	"	1938	220 "
1258	șc. copii mici	"	1938	220 "
1261	șc. primară	Pilul	1937, 1938	440 "
1262	"	Pleșcuța	1938	220 "
1264	"	Poiana	1934	150 "
1365	"	Poienari	1929, 1933, 1936, 1938	1570 "
1361	"	Prăjești	1934, 1938	930 "
1362	"	Radna	1930, 1938	1980 "
1363	șc. copii mici	Radna	1930, 1938	1980 "
1364	șc. primară	Rădești	1936, 1938	440 "
1363	"	Rănușa	1928, 1938	2180 "

Nr. abon.	Gradul școlii	Localitatea	Pe anii	Total
1365	"	Regele Carol	1937, 1938	370 "
1367	"	Rostoci	1937, 1938	420 "
1369	"	Roșia Sebiș	1938	220 "
1445	"	Sănnicolaul Mic	1935, 1937	280 "
1548	"	Sârbi	1924, 1934, 1936	1660 "
1450	"	Selegeni	1938	750 "
1460	"	Slatina de Mureș	1938	170 "
1465	"	Susani	1924, 1938	2980 "
1469	"	Șeitin	1936, 1938	660 "
1472	"	Șicula	1937	220 "
1479	"	Șomoșcheș	1935, 1938	880 "
1485	"	Șofronea	1936, 1937	440 "
1660	"	Tălagiu	1932, 1937	1040 "
1661	"	Tauți	1938	220 "
1662	"	Târnova	1931, 1933, 1937	880 "
1663	"	Târnovița	1934, 1937	640 "
1664	"	Temeșești	1937, 1938	440 "
1666	"	Toc	1938	220 "
1672	"	Țițaș Colonie	1937, 1938	440 "
1673	"	Șohești	1838	220 "
1835	"	Valea mare	1937, 1938	440 "
1836	"	Variașul Mare	1938	220 "
1840	"	Voșdoci	1924, 1937	2860 "
1842	"	Vânători	1920, 1928	2030 "
1843	"	Vârfurile	1921, 1936, 1938	1520 "
1844	"	Vidra	1937, 1938	440 "
1845	"	Voivodeni	1933, 1936	1010 "
1915	"	Zăbrani	1937, 1938	440 "
1918	"	Zimbru	1928, 1938	2180 "
1924	"	Zugău	1937, 1938	440 "

Inspector general șef
ss. **Evuțian**

Administrator
ss. **Burciu**

Comitetele școlare restante vor achita în termen de 15 zile restanțele de mri sus, la din contră, se vor reține din salariul secretarului Comitetului școlar.

Ni se va raporta de executare.

Inspector școlar județean:

Furdai

Inspector Școlar Județean:

R. Furdui

pt. Subinspector Școlar Jud.

S. Bojin

Binevoiiți a întocmi orarul pentru anul școlar 1939/40 având în vedere prevederile Legii, cunoscând că nu se admite liber nici o după masă.

Unde sunt învățători concentrați și se face suplینirea de colegii rămași la post, se admite orar de 3 ore a.m. și 3 ore p.m.

*Insp. Șc. Județean,***R. Furdui***Subinsp. Școlar,***S. Bojin****Inspectoratul Școlar Județean Arad**

No. 5668/939.

Arad, la 5 Octomvrie 1939.

Avem onoare a Vă încunoștiința că în Duminici și Sărbători, în timpul celebrării Sf. Liturghii, deci între orele 9—11 dimineata, toți preoții sunt ocupați cu săvârșirea Sf. Liturghii, la biserici, capele și paraclise și nu pot participa la alte servicii în afară de lăcașul unde se celebrează Sf. Liturghie. Vă rugăm deci ca la întocmirea programelor diferitelor festivități, cari cuprind și servicii divine, să se țină seamă în viitor de această împrejurare și să nu se mai ceară preoți pentru servicii în timpul Sf. Liturghii, căci în acest timp nu avem preoți disponibili. *Andrei* Episcop. Consilier ref. eparhial. ss. *Traian Cibian*,

Subinspectoratul Școlar din Arad

No. 6153—1939.

Arad, la 20 Oct. 1939.

Vă rugăm a publica în Revista Dv. cele ce urmează: Copie: Ministerul Educației Naționale Dir. Inv. Primar No. 188375—1939, Către Inspectoratul școlar Județean și de Ținuturi. Vi se face cunoscută că Ministerul a revăzut și corectat formularele de matricole și cataloage pentru școlile primare, tipărind un număr de exemplare ca model, pe care le va trimite celor ce doresc să tipărească, intrucât editarea lor este liberă. În consecință, aduceți la cunoștință școlilor să nu mai ceară asemenea imprimare dela Minister, pe care le vor procura din comerț. Vor avea grijă însă să procure cataloagele și matricolele tipărite anul acesta, adică din cele revăzute și corectate de Minister. Pt. Inspector General ss. Indescifrabil. Șeful serviciului ss. *M. Aderca*.

Insp. Școlar Jud. *Furdui*.Subinsp. Școlar Jud. *S. Bojin*

Pașta Redacției

Lămurire pentru cititori. Din cauza concentrării am rugat pe dl. președinte actual al Asociației să numiască în mod provizoriu un prim redactor dintre învățătorii neconcentrați, deoarece, Conducerea revistei, care singură are această atribuție, nu se putea ocupa singură de această chestiune, din cauză că membrii ei sunt deasemeni concentrați în majoritate.

Imediat însă ce Comitetul de Conducere al revistei se va putea întruni cu majoritate de membri, va putea lua în discuție eventualele sugestii ale noii Conduceri a Asociației, în cece privește persoana primului redactor, sau alte norme de organizare a revistei.

Ion D. Ungureanu

Inspectoratul Școlar din Arad.

No. 6174—1939.

Arad, 21 Octomvrie 1939

Vă rugăm a publica în Revista Dv. cele ce urmează:
 »Spre știre și conformare pentru toate școlile din orașul și județul Arad. Inspectoratul școlar al Ținutului Timiș-Timișoara. Domnule Inspector, Binevoii a lua cunoștință de cele ce urmează: Copie: Ministerul Educației Naționale Direcțiunea învățământului Primar și Normal No. 185064—1939. Domnule Inspector General Șef, Avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că Ministerul a hotărât următoarele, în legătură cu ziua de Sâmbătă, destinată Strajeriei: «Directorii tuturor școlilor vor pune în vedere elevilor și învățătorilor, că ziua de Sâmbătă este destinată Strajeriei Absențele elevilor în această zi se vor nota ca în toate celelalte zile și vor avea aceleași consecințe, pentru aprecierea frecvenței. Acelaș lucru pentru învățători. Toți învățătorii cari sunt și comandanți la Straja Tării, vor semna în registru de prezență, iar directorul școlii va controla prezența la serviciu obligatoriu la această zi a comandanților învățători, trecând în lista de absență pe cei cari lipsesc și raportând imediat Inspectoratului școlar Județean. De asemenea directorii sunt obligați împreună cu toți ceilalți învățători, să dea concursul activității inițiată de Strajerie în ziua de Sâmbătă, Pt. Ministru ss. *Stanciu Stoian*. Director General ss. *M. Nicol*. Pt. Inspector Șef ss. *Cioflec*. Inspector ss. *T. Stan*. L. S. Către Inspectoratul școlar jud. Arad.
 Inspector Școlar Jud. *Furdui*. Subinsp. Școlar Jud. *S. Bojin*.

ADMINISTRAȚIA: Iulian Pagubă inv. pens Str. Abator 12.
Abonamentele se trimit pe adresa Administratorului.

REDAȚIA: Casa Invățătorilor, Arad, Bulevardul Carol 66.

Manuscrisele, revistele pentru schimb, cărțile de recensat (în două ex.) și orice coresp. se trimit pe adr.: Redacției.

ADRESA:

Tiparul „CONCORDIA” Institut de Arte Grafice și Editură Arad.